

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10d BROJ 301



**PUČNJAVA
U LARAMIEJU**

PRIETO
MURIANA



Lee Hoffman:

PUCNJAVA U LARAMIEJU





Lee Hoffman: **PUCNJAVA U LARAMIEJU**
Naslov originala: GUNFIGHT AT LARAMIE
Copyright: Ace Books, Inc.
Recenzija: Ida Biard, novinski kritičar
Prijevod: Lucija Tabain
Grafčki urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli



»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6,1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Dev strese glavom pokušavajući razbistriti zamagljenost pred očima kad Jarret ponovo zamahne prema njemu. Premda je pokušavao izbjeći udarac, Dev dobije šakom posred lica. Zamahne i on i vanjskom stranom šake uspije dohvatiti Jarretovo grlo, pa ovaj zatetura i padne kašljući.

Još nije pravo ni došao do zraka kad je ponovo navalio na

Devereauxa mašući objema rukama. Udarci nisu bili dovoljno jaki, pa se Dev uhvati s njim i zarine svoju pesnicu u mekani Jarretov trbuh. On padne dok je šakama i dalje pokušavao dohvatiti Deva.

U Devove se slabine zabode nešto tvrdo i hladno i on začuje škljocanje oružja. Ledeni, duboki glas progovori mu kraj uha:

— Prestani. Pusti ga da ode.

I

— Zar ne izgleda kao prava kraljica? — reče strojovođa i široko se nasmiješi putniku okrenuvši glavu od kolosijeka zamagljenog parom. — Ona je ponos Baldwinove tvornice i Union Pacifica. — Vozač zastane i podigne pogled smješkajući se. Garavo lice mu se sjajilo od znoja, a oči svijetlile od sjaja otvorenog ognjišta lokomotive.

— Mike više misli na ovu veliku svinju nego na svoju ženu i djecu — reče on.

— A koliko sad imate djece? — zapita putnik.

— Pet — odgovori Mike — a možda će ih biti i šest kad se vratim u Omahu — on nakrivi glavu slušajući jednakomjerno kotrljanje lokomotive po tračnicama, štopot otvorenog teretnog vagona i dahtavo pištanje pare, pa zaključi da idu dovoljno brzo za noćnu vožnju.

Zadovoljno se nasloni na okvir prozora i pogleda putnika:

– Doista mi je drago što te ponovo vidim, Dev. Kad su dolje u Georgiji stvari krenule loše, zaključili smo da si mrtav, a onda se počelo pričati da su te ulovili Rebsovi, ali što sam ja čuo o njima i Secsech zatvorima...

Čovjek zvan Dev pogleda strojovodino lice i pokuša prozreti izraz njegovih očiju na treperavom svjetlu ognja.

– Razmijenili su me s jednim ranjenikom – reče on. – Čuo si o meni i nakon rata, nije li tako, Mike?

Strojovoda slegne ramenima:

– Čuo sam nešto o tvom radu za D S i F M tamo u Illinoisu.

– Da – promrmlja Dev i svrne pogled kroz prozor na čudne oblike srebrnih i crnih vrhunaca obasjanih mjesecinom. Hladni se vjetar poigravao dugim resama na rukavima njegove košulje od jelenje kože.

– Čuo sam o tome – reče Mike. Bilo je nečeg odlučnog u njegovu glasu, kao da želi završiti razgovor.

Jedan trenutak se nije ništa čulo osim tutnjave lokomotive, a onda strojovoda prozbori ravnodušno:

– Prema izgledu tvoje odjeće čini se da više ne voziš.

Dev pogleda u svoju zamašćenu košulju od jelenje kože, platnene hlače uvučene u čizme i potamnjeli metal mamuza.

– Ne – reče on, a onda doda gotovo kao da se ispričava: – Derao sam kožu za jednu skupinu lovaca na bizone.

– Je li te to dovelo ovamo na »pakao na kotačima«?

– Ne baš. Tražim čovjeka koji bi trebao biti tu negdje. Zove se Danforth.

Mike odmahne glavom:

– Bojim se da ne znam mnoge iz bande tu-s »kraja pruge«. Je li to netko koga poznaješ još iz rata?

– Ne. Poznajem ga iz Illinoisa. – U Devovu glasu se osjećala gorčina. On se ponovo okrene prozoru. Vjetar mu je mrsio tamnu kosu. Tračnice su bile obasjane prednjim svjetlom lokomotive, a izvan dometa svjetiljke slabo su svijetlile pod mjesecinom dvije željezne trake što su se u daljini spajale dok ... oh, Bože!

– Kočnice!!! – vikne Dev naglo se okrenuvši.

Dok je provlačio glavu kroz prozorčić kabine, strojovoda povuče konopac zviždaljke i reški zvuk dađe znak kočničaru. Nagnut preko prozora, Dev je jasno mogao vidjeti: uska srebrnasta tračnica bila je slomljena. Dio pruge bio je dignut.

Stroj zastenje dok se pritisak pare vraćao u cilindre boreći se protiv udarajućih klipova, protiv pokretne snage ogromne lokomotive.

Željezo zaškripi, ali išli su previše brzo i pukotina je bila suviše blizu – teški stroj se neće moći zaustaviti na vrijeme.

– Skoči! – vikne strojovoda.

Dev se okrene i ugleda ložača kako iskače mlatarajući rukama. Strojovoda ispruži svoje ogromne ruke:

– Skoči! – vikne ponovo Mike i gurne ga u grudi. Dev zatekura. Pokuša održati ravnotežu, ali korakne u prazno i padne.

Kotrljao se preko oštrog kamenja što je bilo posuto oko pruge. Jureći vlak bio mu je gotovo iznad glave. Kotači su se kotrljali kraj njegove glave, a kočnice su izbacivale iskre. On

spazi čovjeka kako skače s vrha jednog od vagona, a iznad sebe zvijezde što su se neobuzdano okretale. To je bilo sve što je uspio vidjeti u djeliću sekunde dok je padao.

A onda se nađe ispružen, licem u vlažnoj travi. Podigao je glavu i ugledao vagon s pratećim osobljem. Iznenada se prekinuo ujednačeni ritam kloparanja. Vlak se zanio i prevrnuo jureći i dalje naprijed. Tog trenutka uši mu propara oštar zvuk.

Lokomotiva se nagnula i prevrnuła, vukući za sobom vagona i ispunivši sve tutnjavom. Deva je zabljesnulo svjetlo i na trenutak nije vidio. Eksplodirao je parni kotao.

Dev je pritisnuo lice dlanovima jer ga je zapuhnuo val vrućeg zraka. Kad je vrućina prošla i on odmaknuo ruke, vatra je bjesnila oko razbijene gomile metala, što je nekad bila ponos Baldwinove tvornice lokomotiva.

Vjetar je raspirio oganj po okolnoj prerijskoj travi, a onda su planuli teretni vagoni i vagon za pratinju. Za koju minutu će progutati bale sirovog pamuka i dignuti u zrak eksploziv u prahu.

Devu je tijelo bilo obamrlo i trebalo mu je prilično snage da skoči. Zatim potrči. Upravo pred njim bila je neka vrsta ulegnuća u tlu i on se baci u njegovu sjenu.

Našao se u vodi dubokoj oko pola metra. Ležao je zadržavši dah i puštajući da hladna struja vode prelazi preko njega.

A tada ponovo eksplodira. Voda je prigušivala zvukove i on začuje niz eksplozija kao da dolaze iz velike udaljenosti.

Kad je eksplodirao parni kotao na lokomotivi, zvuk je bio neka-ko drukčiji. I strašniji.

Prsni su mu mišići pokušavali hvatati zrak i pluća su ga počela boljeti. Dev je podigao glavu iznad vode da bi udahnuo zraka. Pogledao je preko ramena u zapaljene ostatke. Pitao se da li se Mike uspio spasiti.

Stresao je glavom i ustao. Osjećao se bolesnim, užasno bolesnim. Kad je podigao glavu, mjesec se tresao i okretao podijeljen u dva diska što su plesali jedan oko drugog, a onda se sve to iznenada ugasilo. Svijet je postao gusti mrak, a on je osjetio kako pada u tamni bezdan.

Bol u glavi bila je nepodnošljiva. Kao da mu netko udara maljem negdje ispod lubanje. Činilo mu se da iz daljine čuje lokomotivu u pogonu i uzbudene glasove ljudi. Napokon shvati da glasovi dolaze iz blizine. Teškom mukom otvori oči i pogleda u lice iznad sebe. Bilo je to poznato lice. Kraj njega je ruka držala svjetiljku tako da je sve naokolo bilo obasjano toplim, žutim svjetlom. Lice nad njim imalo je mrk, ispitivački izgled.

— 'bra večer, majore — promrmlja Dev.

Ruka što je držala svjetiljku pomakne se i sjena padne preko majorova lica.

— Zaboga, Devereaux! — reče čovjek. — Kako si upao u sve ovo?

— Niste u uniformi, majore — začuje Dev sebe kako govori. — Zar svirate u limenoj glazbi?

— Ma ne, do vraga! Ja sam nadzornik tereta, predstavnik grupe dioničara Union Pacifica.

Sto se ovdje dogodilo? Je li iskočila spojnica?

Dev se pridigne na lakat i protrlja vrat:

– Nije to slučajna nesreća. Netko je razvalio tračnice.

– Prokletstvo – progunda major. – Ovaj put su to dobro napravili. Najprije klinovi, a sada tračnice.

Dev pogleda prema pruzi, na lokomotivu i na vagon-platformu iza nje. Neki su ljudi trčkarali amo-tamo i gasili vatru, a drugi su samo stajali i gledali.

– Je li se itko izvukao?

Majorove ispitivačke oči ga pažljivo pogledaju:

– Trojica. I ti. Bio si na ovom vlaku, je li tako?

Dev kimne i od te kretnje zaboli ga glava. Dlanom pritisne sljepoočicu. Mogao je osjetiti puls pod prstima.

– Zašto? – pitao je major.

Dev ga bezizražajno pogleda.

– Što si radio na ovom vlaku?

Pitao se postoji li razlog zbog kojega bi lagao.

– Vozio sam se od Hazarda bez karte. Mike Connor je vozio, znate.

– Znam. Sjećam se Mikea. Ti i on ste bili prilično dobri prijatelji dok si još radio za U S M R, je li tako? Jeste li se vidali nakon rata?

– Ne, gospodine. Ovo je bio prvi put što smo se vidjeli otkako sam bio u toj misiji u Georgiji. Je li mrtav?

– Još ga nismo našli. Možda ga nikad nećemo ni naći.

– Rekao mi je da očekuje još jedno dijete. Šesto.

Major kimne gledajući u olupinu, a onda se ponovo okrene Devu:

– Zašto si se vozio ovuda?

– Put me nanio. Tražim posao.

– Jesi li dobro napredovao u Union Pacificu? Znaš da te Union Pacific neće više unajmiti, Devereaux?

– Znam – promrmlja Dev, a onda će oklijevajući:

– Čuli ste o tome?

– Čitao sam u novinama i čuo izvještaje istražne komisije – promrsi major. – Vražja zbrka.

Dev kimne. Major je šutio. Znao je da od njega očekuje nekakvo objašnjenje, ali ne reče ništa.

Namrgođeni major upita:

– Možeš li dokazati da si bio na ovom vlaku? Je li te itko vidio u Hazardu?

– Mislim da nije. Držao sam se nekako postrani.

– Zašto?

– Htio sam putovati kao slijepi putnik, a onda sam spazio Mikea. Mahnuo sam mu i zamolio ga da me poveze. – Dev protrlja čelo. Još ga je boljela glava i nikako nije mogao srediti misli. Pitao se čemu sva ta besmislena pitanja.

– Možda me vidio netko od kočničara – reče on. – Zašto?

– Mogao bi imati neprilika. Biti umiješan u nešto takvo i to dvaput... Pokrenut će se istraga.

Bilo mu je potrebno malo vremena dok mu do svijesti nisu doprle ove riječi. Preplašeno pogleda u tamne oči iznad sebe:

– Majore Nordstadt, ne mislite valjda da sam htio upropasti Mikea?

Major je sukao brkove. Napokon progovori:

– Ne, ne mislim. Ali stradao si ako ne uspiješ dokazati

Union Pacificu da si bio na tom vlak u a ne ovdje pokraj pruge.

II

Dev se polako budio. Postao je svjestan da leži na poljskom krevetu ispod platnenoga krova obasjanog suncem. Na trenutak pomisli da se nalazi u armijskom bolničkom šatoru, a onda se svega sjeti.

Prema izgledu to je morao biti jedan od šatora radnika na kraju pruge, a ono što se dogodilo nije bila noćna mora nego zbilja. Još su mu se u mislima pojavljivale slike lokomotive i eksplozije parnog kotla. Prijeđe rukom preko lica i protrlja oči, a onda pogleda košulju na sebi. Bila je od izbljedjeloga sivog flanela. Nije bila njegova kao ni hlače.

Pitao se čiji su. Što se dogodilo s njegovim odijelom od jelenje kože? A što s ono malo prtljage i uštedenim novcem? Gdje mu je puška što ju je uvijek nosio kad je prelazio preri ju? Tada se sjeti da su torba i puška ostale u lokomotivi. Vjerojatno je od njih ostao samo pepeo.

On ustane i pode prema zrcalu što je visjelo na jednoj strani šatora. Odmaknuvši kosu sa čela, zagleda se u odraz svojih tamnih očiju u ogledalu. Bile su crvene i umorne, a čeljusti su bile pokrivene rijetkim dlačicama. Lice mu je bilo mršavo, koščato i crnomanjasto, a sad još i potamnijelo od prerijskog sunca. Pitao se od koga bi mogao posuditi britvu. Možda od majora Nordstadta?

Misli mu se vrata na olupinu vlaka. Još su trojica ostala živa.

Dva kočničara što su skočila prošla su bez ozbiljnijih ozljeda, ali se nitko od njih nije mogao sjetiti putnika u lokomotivi. To je mogao samo Jake Webb. Ali Jake, ložač, nađen je bez svijesti i bio je na samrti.

Sjećao se razgovora s majom, razgledavanja cijeloga onog krša i vožnje na teretnom vagonu sve do mjesta gdje je završavala pruga. Sjedio je kraj Webba umotanog u pokrivače. Liječnik je rekao da bi Jake mogao preživjeti, ali da bi i mogao umrijeti a da se ne probudi.

Dev pogleda u zrcalo misleći kako bi morao ponovo vidjeti majora i tako saznati što se još dogodilo prošle noći. Mora izvidjeti u kakvom je sada položaju. Ako je Jake umro...

On podigne platno na ulazu u šator i izade na kasno i žarko jutarnje sunce. Stavi ruku nad oči i ogleda se po logoru. Prisjeti se armijskih logora dok je još bio vojnik. Logor je bio velik i pun ljudi. Svuda između šatora poredanih u nizu osjećala se užurbana zaposlenost.

— Hej, ti! — vikne netko.

Bio je to ženski glas i on se okrene da je potraži.

— Da, ti smetenjače! — vikne mu ona. Zglobove prstiju je držala na usnama i gledala ga zlatnim očima. Lice joj je bilo pokriveno pjegama, okruženo riđom bakrenom kosom. Iza nje na dugim užetima lagano se na povjetarcu njihalo oprano rublje. Ljutito se mrštila, ali su joj se oči smiješile. — Da, da, ti u Fitzpatrickovim hlačama!

— Bojim se da... — započne on.

Ona ga prekine:

— Bojiš se, je li tako? Kao da tvoje vlastite hlače neće biti us-

koro suhe. A ta kožnata košulja! Gotovo sam ogulila kožu na prstima dok sam je strugala glicerinskim sapunom izvana i iznutra i još je masna kao krpa puna loja. Da mi je samo znati u što si je moćio, prijavče jedan!

— Ah, tako. — reče on smiješeći se. — Ti si prala moje odijelo?

— Nisam mogla podnijeti da takvo nešto smrdi u logoru. Gori si od tvora. Kad si prošle noći stigao u logor, smrdio si kao derač kože.

— Pa i jesam derač kože.

Njeno lice pocrveni ispod pjege:

— Od svih bijednih lažaca ... Major reče da si njegov prijatelj i posudila sam ti stare Fitzpatrickove hlače, misleći da si jedan od radnika na pruži.

Njene ga riječi podsjetile na majora.

— Znaš li gdje mogu naći majora?

— Mislim da je u svojem putničkom vagonu.

— Na pruži?

— A gdje bi drugdje bio?

— Zahvaljujem vam — reče Dev kimnuvši. Kad se okrenuo da pode prema vlaku, ona ga pozove:

— Vratit ćeš Fitzpatrickove hlače ili će ti on pokazati kako se još može skidati koža!

On se nasmiješi i smiješio se još kad je stigao do pruge.

Majorov vagon bila su stara kola za pratnju, sa stubama ispred bočnih vrata. On stupi na njih i pokuca. Iz unutrašnjosti začuje povik:

— Ne muči šaku nego udi.

Kad je Dev gurnuo vrata, lice mu zapuhne topao miris pržene šunke. Unutra su za rasklop-

ljenim stolom sjedili major Nordstadt i visoki prosijedi crnac.

— Dobro jutro, Devereaux — pozdravi ga major srdačno. — Jesi li jeo?

— Ne, gospodine.

— Uzmi tanjur i pridruži nam se — on vilicom pokaže prema malom ormariću, — a toga »gospodine« ovdje ne treba.

— Navika, pretpostavljam — promrmlja Dev dok je uzimao tanjur i sjedao za stol.

Major se obrati čovjeku s kojim je bio u društvu:

— Noah, ovo je kaplar Devereaux, nekadašnje Vojne željeznice Sjedinjenih Država. Dev, ovo je Noah Freedman, moj sekretar, i prava desna ruka. On je i sâm stari željezničar.

Dev promrmlja pozdrav, ali je pažnju obratio majoru Nordstadtu:

— Kako je Jake Webb?

— Još je bez svijesti, ali ostavio sam poruku da mi jave čim dođe do promjene. Najnovija je vijest da se odmara.

— Što će biti sa mnom dok se on ne osvijesti?

— Razgovarao sam s generalom Jackom Casementom. Rekao sam mu da si radio sa mnom za vrijeme rata, ali on želi razgovarati s tobom.

— Zna li još nešto o meni?

— Sumnjam da se sjetio imena. Većina ljudi ne poklanja dovoljno pažnje imenima u novinama, osim ako su osobno zainteresirani ili ako poznaju ljude o kojima piše, a on nema razloga da provjerava crnu listu.

Na te riječi Dev zabrinuto pogleda prema Noahu Freedmanu.

— Ne moraš brinuti za Noaha — reče major. — Nigdje ne-

češ sresti čovjeka u kojeg možeš imati toliko povjerenja. Zna svaku moju tajnu, i još mnogo više. Imam potpuno povjerenje u njega.

Dev pažljivo pogleda crnca. Bio je otprilike istih godina kao i major, a nosio je crno odijelo kao i ostali. Na licu i po odjeći moglo se pročitati da se ponosi time što je čovjek tolikog povjerenja.

— Pa, o čemu je riječ, Kaplare? — reče major.

— Ne razumijem vas, majore.

— Ne lunjaš oko Union Pacifica samo da bi gledao kako vagoni prolaze. Vjerojatno si ovdje s nekim razlogom. Htio bih znati o čemu je riječ. Kaniš li napraviti kakvu gužvu, htio bih to spriječiti.

Dev će mu oklijevajući:

— Tražim nekoga. Radnika na telegrafu zvanog Charlie Danforth.

— Danforth? Misliš onog kovrčavog zavodnika što uvijek miriši na lavandu?

— Je li ovdje?

— Bio je. Prestao je raditi za Union Pacific i preselio se u Laramie. Ne znam čime se bavi. Ne radi, a živi kao lord. Pretpostavljam da je našao neku žensku što ga uzdržava. Čuo sam da je stalno oko finog saluna po imenu 'Palace' i da troši novac kao da je vlasnik gostionice. Ako se želiš raspitati o njemu, imamo telefonsku vezu s Laramiejem.

— Neću. Ako Danforth dozna da sam blizu, vjerojatno će odlepršati.

Major podigne obrve:

— Pa onda ti to nije prijatelj?

— Baš i nije — odgovori Dev.

— On je jedan od onih što su

svjedočili protiv mene u istrazi.

— Oh! I ti si ovdje da s njim izravnaš račune.

— Htio bih iz njega izvući pravu istinu.

Major se udobno zavalj u stolicu i zagleda se u Devereauxa:

— Čitao sam o tome u novinama i u službenom izvještaju. Treba da mi ispričaš i svoju verziju toga. Počni od početka. Kako je Danforth upao u sve to?

— Radio je na telegrafu u noćnoj smjeni u Willis Sidingu. Nakon nekoliko mjeseci otkrio sam da je jedan od onih ljudi koji ne vole društvo. Ali imao je dobru pesnicu i izgledao je dobar drug. Nikad se nije ustručavao ostati uz mene kad sam ga trebao.

— Misliš, kad si bio pijan?

— Da, do vraga! Kad sam bio pijan.

— Sjećam se da si upadao u neprilike dok si bio u mojoj ekipi, ali većinom su to bile tučnjave i slično. Ne sjećam se da si mnogo pio.

— Kad sam izašao iz one vojne bolnice, imao sam neprilika s nogom — odgovori Dev. — Boljela me noga i jedino mi je viski pomagao. I tako, kad bih bio zbilja naljoskan, probudio bih Charlieja da me zamijeni na poslu. To se dogodalo zbilja samo tada!

— Polako. Ne optužujem te, samo pitam. Meni se čini da postoje dokazi da je za vrijeme te nesreće Danforth bio u gradu.

— Da, ali on je lagao o mom pijančevanju. Istražiteljima je rekao da sam stalno bio pijan. Rekao je da me nalazio kako spavam na poslu, a to je bila laž! Kad je specijalni vlak skliznuo s kolosijeka, nisam bio pijan i nisam spavao.

— Sredi se — reče major i da-
de Devu znak rukom da se smi-
ri. — Samo polako. Sad mi reci
što se zbilo.

Dev kímne i udahne, a onda
polako počne:

— Pa, J. B. Hendon je bio na
putu za Chicago jer se ondje
održavao sastanak direktora,
pa je specijalni vlak vukao nje-
gov privatni vagon. Imao je čisti
kolosijek pred sobom i dobio
sam naređenje da ga brzo pro-
pustim. Namjestio sam skretni-
cu i znak da se može nastaviti
put u punoj brzini, a onda kre-
nuo prema brvnari. To je bilo
posljednje čega se sjećam. Net-
ko me, čini se, čekao i onesvije-
stio kad sam ušao — on se po-
češe po zatiljku kao da još osje-
ća bol od udarca. — Probudio
sam se, a košulja mi je bila na-
topljena viskijem — nastavi
Dev. — Oko mene su bili neki
farmeri iz okolice, koji su se po-
slije kleli da sam bio pijan kao
letva. Ipak, ne mogu ih okriviti
za to. Bio sam prilično omam-
ljen i svuda naokolo je smrdjelo
po alkoholu.

— A što se točno dogodilo s
vlakom? — upita major.

— Kad je prošao, skretnica je
bila samo napola zatvorena.
Vlak je snažno odskočio, a u
Hendonovu vagonu se pojavio
oganj. Kad su stigli farmeri, sve
je bilo u plamenu. Hendon se
jedini uspio spasiti i svi kažu da
je to pravo čudo. Vagon je pot-
puno izgorio, ali poslije se do-
znalo da je Hendon u sefu imao
deset tisuća dolara, od kojih ni-
je ostalo ni traga. Nije moglo
sve nestati u pepelu, ali oni ni-
su ništa našli.

— Ukradeno?

Dev kímne.

— Nagadalo se da je to uzeo

netko od ljudi što su bili u vla-
ku, ali najviše se govorkalo da
je nesreća izazvana kako bi se
to moglo ukrasti. Ipak, nije bilo
nikakvih dokaza i ničega što bi
moglo dokazati da sam napra-
vio još nešto osim što sam se
napio i pogrešno namjestio
skretnicu. I nakon istrage pazili
su kuda se krećem, ali mi se či-
ni da sam im se izgubio dok
sam bio u lovu na bizone.

— Vjeruješ li da Danforth
stoji iza svega toga?

— Majore, onako kako ja za-
ključujem, trebala su biti naj-
manje dvojica. Danforth me
udesio, krivo namjestio skretni-
cu i onda odjurio u grad kako
bi ga ljudi mogli vidjeti. Još je
netko bio u vlaku kako bi mo-
gao uzeti novac i izvući se prije
nego što lokomotiva udari u
skretnicu. Hendon se kune da
nitko nije mogao neopažen ući
u njegov vagon, ali ja znam ka-
ko bi se to moglo izvesti na
običnom vagonu, a ne znam po
čemu bi se njegov vagon razli-
kovao od drugih. Samo što je
Hendon bio predsjednik željez-
nice i njegove riječi su nešto
vrijedile, a moje nisu.

Major posegne rukom u džep
svog kaputa, izvuče lulu, napu-
ni je, upita:

— Imaš li ikakvog dokaza da
se sve tako zbilo?

— Ništa osim onoga u što
sam siguran. — Nisam bio pijan
i Danforth je lagao o mojoj
sklonosti piću. Istrazi nisam
mogao dokazati da to nije toč-
no. Jedva su me i slušali. To je
bila moja stanica i moja smje-
na, i bio sam odgovoran za sve
što se tu događa. Bio sam, za-
pravo, nevjerojatno sretan što
nisu odlučili da me okrive i za
krađu i... — on prekine jer je

netko iznenada pokucao na vrata.

Major izvadi lulu iz usta i vikne:

– Tko je?

– Keasler, gospodine. Poslao me general Jack s porukom.

– Dobro udi.

Vrata se otvore i čovjek uđe.

– Gospodine majore – reče on – general Jack mi je rekao da vam poručim da se kočničar osvijestio i da je razgovarao s njim. Sada bi htio vidjeti tog momka Devereauxa u svom uredu.

III

General Jack Casement imao je improvizirani ured na otvorenom ispod nategnutoga šatorskog platna. Sjedio je na ras-klopivoj stolici iza stola prekrivenog papirima. Dok su mu prilazili Devereaux i major, on kresne šibicom i zapali tanku crnu cigaru, a onda se udobno zavalj u stolicu i radozno pogleda Deva. Duboka brazda bila mu je između obrva i izgledao je namrgoden, ali oči su mu bile vesele. Brazda je mogla nastati od neprestanog žmirkanja na jakom prerijskom suncu.

Dok je pušio cigaru, zamišljeno je proučavao Deva.

– Pa, gospodine Devereaux, priznat ću da imam nekoliko pitanja za vas. Neki stranci se motaju oko pruge, ali ložač je potvrdio istinitost vaše priče i s majorovom pomoći... – on ispruži ruku.

Dok se rukovao s generalom, Dev je nastojao da se na njemu ne zamijeti izraz olakšanja.

– Hvala, gospodine – zvučalo je nekako tvrdo i pomalo smiješno.

General se ljubazno smiješio.

– Što se točno dogodilo prošle noći? – Dok je slušao priču, smiješak mu je polako iščezavao s lica, a kad je Dev završio, upita: – Niste vidjeli nikoga naokolo?

– Ne, gospodine. Kad je lokomotiva eksplodirala, onesvjestio sam se.

– Opet ti prokleti Indijanci, pretpostavljam – promrmlja general Jack.

– Indijanci? – začuđeno će Dev.

Odgovori mu major Nordstadt:

– Napadali su nas cijelim putem kroz preriju. Mislili smo da je najgore prošlo, ali otkako smo ovdje, mala skupina je stalno izvlačila klinove, iskopavala pragove. A sada su digli vlak u zrak...

– Meni se čini da to nisu bili Indijanci – reče Dev.

Casement se zagleda u njega:

– Zašto ne?

– Pa, nekako mi se čini da to Indijanci ne bi napravili na ovakav način. Ne bi izvlačili klinove.

– Taj Cheyenne, Pureća Noga i njegova banda uništili su jedan od naših vlakova blizu Šljivina potoka – reče mu general Jack. Izvukli su spojnice i savinuli tračnice. Što te navodi na pomisao da ta banda nije pokušala...? – on se oštro zagleda u Deva i promrmlja: – Što, do vraga?

Dev pogleda preko ramena. Dva radnika s puškama u rukama žurili su prema uredu natkrivenom platnom. Ispred sebe su tjerali indijanskog dječaka.

– Što se dogodilo? – vikne general.

– Generale Jack, doveli smo vam zarobljenika – odgovori

jedan od radnika. — Ponovo su nas napali, samo što smo ovaj put uspjeli uhvatiti jednoga! — on udari dječaka krajem puške.

Kad su ispričali što se dogodilo, Dev pogleda zarobljenika. Bio je mlad, ne baš dovoljno odrastao da bi s ostalima išao u napade, a i po izgledu je bio vrlo zaplašen. Ruke su mu bile vezane straga, a ramena su mu se tresla. Djelovao je kao životinja stjerana u stupicu.

Kad je Casement pozvao nekoga tko bi mogao razgovarati s dječakom, iz gomile što je okružila natkriveni stol istupi krupan čovjek u žućkastim hlačama. On obaspe dječaka bujicom nerazumljivih slogova, ali ne dobije odgovora. Zacrvenivši se po vratu, on podigne ruku kao da će udariti dječaka:

— Odgovorit ćeš mi, prokleti crvenokošče...

— Nemoj! — vikne Dev.

Onaj u žućkastim hlačama se okrene i pogleda ga užarenim očima:

— Tko si ti, do vraga, da me prekidaš?

— Ime mi je Devereaux, a od ovog dječaka nećeš dobiti odgovor ako mu budeš govorio na čejskom jeziku. On je Lakota.

Čovjek u žutom se namršti:

— A što ti znaš o tome?

— Puno toga.

— Devereaux, znate li možda govoriti jezikom Siouxa? — upita ga Casement.

— Mogu razgovarati s njim ako mu odvežete ruke.

General kimne i naredi da se dječak oslobodi. Tada Dev istupi, rukom takne svoja prsa, a onda ispruži ruku. Isto to napravi pokazujući ostale. Dječakove oči su ga pratile. S lica mu

je polagano nestajao izraz straha. On pomakne ruke i započne davati znakove tako brzo da ga je Dev morao zamoliti da uspori kako bi ga mogao razumjeti. Kad je dječak završio, on se obrati generalu:

— Napada vas dječakova obitelj. Izbačeni su iz svoga plemena jer je njegov otac prekršio plemenski zakon.

— A zašto nas napadaju?

— Dječak kaže da su se sprijateljili s nekim bijelim čovjekom i da im je on rekao kako je željeznička pruga loš znak za njih. Zbog nje će svi umrijeti, jer će ona razljutiti bizone i oni će pobjeći. Rekao im je da bi mogli biti nagrađeni i primljeni na trag u pleme ako spriječe gradnju pruge.

Brazda između Casementovih obrva postane dublja.

— Ali tko je taj njihov prijatelj? Neki otpadnik? — On pogleda radnike i naredi im da odvedu dječaka, a on onda vikne i ostalima naokolo: — Vi ostali vratite se na posao ili ću raspustiti cijeli taj prokleti logor.

Mrmljajući i žureći, gomila se rasprši. Ali kad se Dev okrenuo da i on pođe, Casement ga pozove:

— Ne ti, Devereaux!

Dok se okretao prema generalu, Dev ponovo osjeti napestost u ramenima.

Generalove oči su ga ispitivački gledale.

— Bijeli odmetnik — mrmljao je kao za sebe, a onda upita: — Čime se baviš?

— Lovom na bizone.

Casement povuče zadnji dim i baci opušak.

— Prilično dobro za početak, Devereaux. Mislim da bi mi ov-

dje mogao pomoći. Da li bi te zanimao posao za Union Pacific?

Dev zatrepta očima i pogleda generala:

— Zahvaljujem vam na ponudi, ali bojim se da ne mogu prihvatiti posao.

— Zašto ne?

On polako odgovori:

— Volio bih, generale, ali moram završiti jedan posao što sam započeo.

— Osobna stvar?

Dev kimne.

— Aha — reče general. — Ona pretpostavljam da si nestrpljiv da što prije nastaviš put.

— Da, gospodine!

— Pa onda, slobodan si. Ako završiš posao ili promijeniš mišljenje, javi mi se.

— Hvala, gospodine — Dev ga vojnički pozdravi, a onda pođe prema majoru Nordstadtu.

— Imaš li neprilika? — upita major.

— Mislim da nemam. Ponudio mi je posao.

— Sada ti...

— Hej! Hej ti, smetenjače! — djevojčin glas presiječe majora.

— Drž' se dobro u Fitzpatrickovim hlačama!

— Maury O'Neill! — vikne major. — Što juriš i vičeš ao zahuktala lokomotiva?

Ona dotrči sva zadihana smijući se i mršteći u istovrijeme:

— Ah, majore. To je taj bezobrazni, lažljivi, vražji derač koža. Nosi Fitzpatrickove hlače. — Ona se okrene Devu i nasmiješi mu se: — Zbilja si se divno uspio sporazumjeti s onim divljakom. Hoćeš li me naučiti razgovarati rukama?

— I ti bi dopustila da te podučava bezobrazni, lažljivi, vražji derač koža? — uzvratila joj on sa

smiješkom.

— Oh, ti, ti... — zacrveni se ona ispod pjegica pokušavajući naći pravu riječ. Kad ju je prošla zbunjenost, ona podigne nos i progunda: — Sad više ne zaudaraš kao prije. Znala sam da će biti nešto od tebe kad ti operem odijelo. Ipak, ne vjerujem da ću uspjeti posve očistiti kožnato odijelo. Ništa ne vrijedi i treba ga baciti. Spalit ću ga.

— Pa ti ćeš mi spaliti jedinu košulju i tvoj Fitzpatrick neće nikada svoju dobiti natrag — on povuče sivu košulju preko grudi.

— Hoćeš li reći da je ona košulja od jelenje kože jedina košulja koju imaš?

On kimne.

— Jeste li vidjeli? Jeste li vidjeli sada kakav je ovo bijednik? — okrene se ona majoru.

— Ima samo jednu kožnatu košulju, koja izgleda kao koža mrtvog Indijanca, a smrdi kao oderana koža crknutog bizona. Upozoravam vas, majore, da vam ovaj neće donijeti dobro. Riješit ćete ga se samo ako mu date pravi posao, na primjer postavljanje pruge. — Još joj je u glasu bilo nečega šaljivog, ali ona sagne glavu da major ne bi primijetio koliko je, zapravo, ozbiljno predlagala.

— Gospodice Maureen O'Neill, znači li to da bih trebao predložiti da se ovom deraču koža ponudi posao u Union Pacificu?

Sad su čak i njene pjegice bile crvene.

— Pa... mislim da mu je to jedina nada da se spasi. Ako se vrati bizonima, nikad se neće riješiti smrada.

— Ne vraćam se lovcima — odvratio Dev. — Idem u Laramie.

– Nazdravlje! – odvrati ona raširenih očiju. – To je još gore!

– Mislim da ima pravo, Dev – na to će major.

– Dobro ili loše, ja idem onamo. Osim toga, čini mi se da ću tamo ići u Fitzpatrickovim hlačama ako mi ona ne vrati moje vlastite.

Ona stavi ruke pred svoja usta i pogleda ga:

– Ti si obična prokleta budala i sad vidim da samo gubim vrijeme pokušavajući ti pomoći. Ali ako već hoćeš nastaviti put, vratit ću ti što ti pripada. – Ona se okrene na peti i krene prema nategnutim konopcima punim opravnog rublja, a onda nestane negdje između svježih, opranih košulja.

Kad se ponovo pojavila, nosila je Devovu odjeću.

– Izvoli, uzmi ovo i podi u Laramie ako to želiš.

– Moram poći onamo – odgovori joj on. »Ona uistinu ne želi da ja odem« pomisli i poželi da još ostane. – Puno ti hvala – promrmlja on dok je uzimao svoje stvari.

– Hoćemo li te vidjeti prije nego što odeš? – zapita ona. Oči su joj sada bile posve ozbiljne.

– Dakako – reče on smiješeći se. – Moram vratiti Fitzpatrickove hlače, je li tako?

– Oh! Oh ti...! – Ona ljutito stisne svoju malu šaku i lako ga udari u rebra: – Ti mi se rugaš, je li tako? Ti bijedno stvorenje!

– Hej! – vikne on iznenađeno. – Hej, čekaj... – ali ona otrči i izgubi se među opranim rubljem.

On ostane nekoliko trenutaka nepomičan promatrajući izvješeno rublje i košulje, a onda

se polako okrene prema majorovu vagonu.

Ormarić je bio malen i ugrađen kao i većina namještaja u putničkom vagonu, ali i to je bila za Deva prava raskoš. Kad se skinuo, Noah napuni drveno korito toplom vodom, a onda se izgubi. Kad je Dev uronio u korito, on reče sâm sebi: »Te proklete rijeke oko bizonskih staza prosto su ohladile stočarevo srce«.

Major je sjedio na stolici s nogama na vrhu peći. On izvadi lulu iz usta i upita:

– Jesi li tamo uspio naučiti indijanski govor rukama?

– Ne.

– Nisam očekivao da će takvo nešto znati jedan od mojih telegrafista.

Dev se nasmiješi svom odrazu u zrcalu.

– Smatrate li da izgledam kao bijelac, majore?

Major ga pažljivo pogleda, a onda reče:

– Dakako. Zašto pitaš?

– Niste zamijetili ništa zajedničkog između mene i onog malog Lakota?

– Što hoćeš time reći?

– Nemaмо baš puno zajedničkog. On je čistokrvni Lakota a ja sam samo četvrtinu Siksiki. Crno Stopalo.

Major ga je zamišljeno promatrao. Sada je tek zapažao koščato lice, tamnu kožu i ravnu, crnu kosu.

– A ja bih se bio zakleo da si iz New Yorka.

– Tamo sam živio kad sam bio pozvan u vojsku, ali rođen sam i kratko vrijeme živio blizu stare tvrđave Bent. Najviše sam se igrao s djevom iz plemena Crno Stopalo, kao i ostali mie-

šanci. Na istok sam otišao tek kad sam navršio trinaest godina.

— Otkud ti ime Devereaux?

— Po djedu. Bio je Francuz. Živio je u planinama. Bio je tra-per i bavio se trgovinom. Sprijateljio se sa Siksikama prije nego što je počela gradnja tvrđave Bent. Poginuo je dok je krao ponije. Tada je imao sedamdeset tri godine.

— Ali tvoja majka je bila bijela žena, je li tako?

Smiješak nestane s Devova lica. Zagledao se u zrcalo kao da želi vidjeti prošlost.

— Bila je iz bogate njujorške obitelji, jednih od prvih nizozemskih doseljenika.

— Znači, vratio si se u New York obitelji tvoje majke?

— Tako nekako. Znate, u plemenu Crnih Stopala djeca pripadaju majčinoj obitelji, ali oni tamo u New Yorku nisu tako mislili. Kad je djed umro, majka je mislila da bi me trebala povesti u New York i odgojiti me kao bijelca. Kad smo stigli tamo, njezini nas čak nisu htjeli ni vidjeti. Odrekli su je se jer je prijateljerala s mješancem. Majka je bila suviše bolesna da bi se vraćala u Bent i tako smo ostali u New Yorku, a nadolazila je zima.

— Što si ti uradio?

— Pronašao sam nekakvo mjesto gdje smo se mogli smjestiti, ali je ona umrla prije nego što je došlo proljeće.

— Tada si se prijavio u vojsku? — upita major promatrajući svoje čizme.

— Neko vrijeme sam se motao naokolo. Radio sam za N. Y. i H. gotovo godinu dana prije nego što sam zaključio da sam

dovoljno star da se mogu prijaviti.

— Kad si došao u moj ured, dao si mi do znanja da si iskusani telegrafist.

Dev je oklijevao. Uživao je majorovo povjerenje i nije ga želio izgubiti. Zato je bilo bolje da mu kaže cijelu istinu.

— Zapravo, majore, malo sam lagao kad sam se upisivao. Neko vrijeme sam bio bolestan i ležao sam u sobi s nekim telegrafistom. Volio je pričati i štošta me naučio, a meni je, nekako, uvijek sve išlo od ruke...

— Ja ja sam uvijek mislio da dobro poznam ljude u svom uredu — progunda major.

— Upis u vojsku je za mene značio izlazak iz bijede, majore. Volio sam željeznicu i putovanja. Mislio sam, kad jednom uđem u vaš ured, da je preda mnom prava budućnost ako se budem čuvao neprimlik.

— A sada juriš za Danforthom?

— Ne tražim ga zato što tražim neprimlike. Ja ih se ovim želim riješiti. Prije nego što sam upao u sve ovo, ime Devereux se poštovalo. Majore, nisam zaslužio da me prate razni tipovi zato što sam sumnjiv i da moje ime bude na crnoj listi. Morat ću to promijeniti.

Nordstadt kimne.

— Pa onda obući hlače i podi u Laramie. Javi mi se. Ako zatrebaš pomoć... — major ostane na ovim riječima.

IV

Dev je neko vrijeme putovao cestom, ali kad je počela zaobilaziti brežuljak, on presiječe put i krene preko padine. Zaustavi se na vrhu i pogleda udolinu.

Tamo je raslo nešto jasike, a iza toga gusta šuma omorike što se penjala uz padinu planine.

Nešto se micalo između stabala. Bila su to dva čovjeka s puškama. Činilo se da su to isti koji su doveli u logor malog Indijanca.

Kad je krenuo prema njima, opazi da se još nešto miče. Netko je čučio zgrbljen iza velikoga kamena na rubu šume, ledima okrenut Devu, a stijena je bila između njega i lovaca. Pažnja mu je bila potpuno okrenuta onoj dvojici što su se kretala između stabala. Dev pomisli kako najvjerojatnije love ovog iza stijene.

Tada jedan od radnika na pruži spazi Deva i vikne. Oni krenu prema njemu nespretno jašući između otpalog granja. Istog trenutka onaj iza stijene se okrene i Dev vidje da je to dječak s očima što su izgledale kao dvije crne rupe na licu proplijedjelom od straha. Dev brzo prođe mjesto gdje se skrivao dječak i krene u susret radnicima.

— Što se događa? — upita ih on.

— Oh, pa to si ti odvrati jedan od njih. — Ti si prijatelj generala Jacka, je li tako?

On kimne.

— Jesi li zamijetio mladog momka kako trči uz taj brijezg?

— Zašto? — on pogleda pušku u radnikovoj ruci.

— Motao se oko pruge. Čini nam se da je izvlačio klinove, prokleti razbijač.

Preplašeno dječakovo lice je još lebdjelo pred Devovim očima.

— Možda jesam, a možda nisam. Zamijetio sam da se nešto

kreće u onom smjeru — on pokaže u smjeru suprotnom od onog gdje se nalazio dječak.

— Oh, to je zacijelo bio on.

— Nema sumnje — odvrati drugi, — ali za nas je sigurno izgubljen. Predaleko je.

— Bolje da se vratimo i izvijestimo generala Jacka — reče prvi, promrmlja nešto što je trebalo biti zahvala i obojica žurno odjašu.

Kad je bio siguran da su dobro odmakli, Dev se okrene prema stijeni:

— Sad možeš izaći.

Dječak polako izađe. Bio je prilično visok. Moglo mu je biti oko šesnaest godina. Gledao je Deva sa zahvalnošću.

— Mnogo vam hvala, gospodine. Da nije bilo vas, sigurno bi već imali moj skalp.

— Jesi li pravio štetu po pruži?

— Jesu li vam oni rekli da sam to ja radio? — dječak je širom otvorio oči. — To nisam bio ja. Bio je to netko drugi, neki stranci. Kad sam im se približio, brzo su uzjahali i odjurili. Upravo sam htio vidjeti što su radili na pruži, kad su naišli ona dvojica i počela pucati u mene. Još jednom vam hvala, gospodine. Vi sigurno ne radite na željeznici?

— Ne.

— To sam i mislio. Ne bi mi bio pomogao nitko tko radi na željeznici.

— Živiš li u blizini? — upita Dev.

— Na putu prema Laramieju. — Dječak ga je ljubopitljivo gledao.

— Jašeš li ili si išao pješice?

— Moj konj je dolje.

— Idemo po njega. Htio bih vidjeti tvoj dom.

Na trenutak se činilo da će dječak protestirati, ali se onda okrene i povede Deva kroz šumu do mjesta gdje je konj bio privezan. Dječak ga odveže i popne se na sedlo.

— Mogli bismo jahati obojica — reče dječak nekako se dvoumeći.

Dev uzjaše iza dječaka. Nisu dugo jahali kad se pred njima pojavila farma. Plitka udolina između dva planinska grebena bila je iskrčena i odnedavna obrađena. Po ostacima boje na kući i sjeniku vidjelo se da su nekad davno bili obojeni.

Dok su jahali preko blatnjavoga obrađenog polja, iz sjenika izađe čovjek. Promatrao ih je s rukom naslonjenom na držak revolvera.

— Asa, tko je to s tobom? — vikne on nakon nekog vremena. Devu je naglasak bio poznat. Da nije iz Illinoisa?

— Stranac, Paw — reče dječak. — Nije željezničar. Čekaj, reći ću ti što se dogodilo.

Starac im pođe u susret i Asa potegne uzde. Zatim ispriča što se dogodilo gotovo istim riječima kako je rekao i Devu. Kad je završio, starac se okrene Devu. Napeto ga je promatrao. Lice mu je bilo mršavo, naborano oko očiju u kojima nije bilo ni trunka veselja. Bile su kao i dječakove — odlučne i tajnovite.

— Ja sam Jube Engels — reče on. — Sidite i odmorite se malo.

Dev sjaše i pruži starcu ruku, ali je on ne prihvati. Pogleda prema suncu i reče:

— Moja žena će ubrzo postaviti stol. Možete nam se pridružiti ako hoćete. — Poziv nije bio izrečen baš s mnogo oduševljenja, ali su on i njegov sin blijeđog lica pobudili veliku rado-

znalost kod Deva. Htio je samo doznati zašto se dječak vrzmao oko pruge.

— Hvala na pozivu — odvrati on.

Engels pošalje sina s porukom ženi da će imati gosta na večeri, a onda se okrene Devu i promrmlja:

— Moram posvršavati neke poslove. Vi možete sjesti i odmoriti se ako hoćete.

Dok je išao prema kući, Dev se pitao da li je ovaj čovjek sagradio farmu ili je ona imala još nekog vlasnika. Odluči sjesti na stube ispred kuće, gdje je bilo još malo sunca. Glavu je naslonio na stup i zatvorio oči.

Uzbuna! Netko je zvonio uz bunu za požar. On brzo otvori oči i okrene se. Nije to bila nikakva uzbuna nego poziv za večeru. Ispred ulaznih vrata stajala je žena i udarala u komad željeza obješena o gredu. Na trenutak ga je pogledala. U očima joj nije bilo izraza dobrodošlice. Gledala ga je kao da je on već odavno ovdje, nešto uobičajeno, kao član obitelji. Onda se okrene i bez riječi uđe u kuću.

Dok je ustajao, Dev ugleda Engelsa kako izlazi iz staje i žurno korača prema kući. Bio je to hod čovjeka koji je znao što hoće i koji se beskompromisno borio da ostvari ono što je naučio, a to se nikako nije slagalo s ovako zapuštenim izgledom farme. Došavši do stuba, Jube se uspije nekako nasmiješiti i povede Deva u kuću.

Oko ognjišta se vrtjela ista ona žena koju je vidio na ulazu. Druga je bila djevojka, godinu ili dvije starija od dječaka. Kosu boje kukuruza skupila je na potiljku. Bila je nježna i svilenka-

sta kao u djeteta, ali ispod haljine i pregače skrivalo se tijelo prave žene.

Dok ju je promatrao, ona se okrene prema njemu i njihove oči se sretoše. Njene su bile ljubičasto-plave. Brzo ga je pogledala od glave do pete. U očima joj se ogledalo odobravanje. Slabo, gotovo neprimjetno se nasmiješila, a onda okrenula glavu.

Otvorila su se vrata. U prostoriću uđe Asa s još jednim čovjekom. nekoliko godina starijim od dječaka ali nalik na njega, s rijetkom plavom bradom.

— Ovo je moj brat Lige — reče dječak.

Kad su posjeli oko stola, otac se pomoli, a onda prvi posegne za komadom kruha. Asa ponovi priču o tome što mu se dogodilo toga dana. Kad je završio, nitko ne reče ni riječi i ostatak večere prođe u tišini. Dev osjeti da je on tome uzrok. Nisu htjeli da on čuje ono što su imali jedan drugom reći. Kad su pojeli, Lige zapali cigaretu i prvi progovori.

— Kamo si krenuo? — upita Deva.

— U Laramie.

— Pješice? — upita Jube i on kimne potvrdno. — Zašto pješice? U ovim krajevima čovjek bi trebao imati konja.

— I ja mislim da bi trebao — složi se Dev.

— Imamo nekoliko grla — reče mu Jube. — Mogao bih ti jednog prodati jeftino jer si pomogao mom dječaku.

— Ne idem pješice zato što mi se hoda — odgovori Dev. — Trenutno sam bez novca.

— Namjeravaš li se zaposliti u Laramieju?

On kimne.

— Zašto ne pokušaš na željez-

nici? — predloži Lige. Je li to bio pravi prijedlog, ili radoznalost da vidi što će biti odgovor? U svakom slučaju, glas nije baš zvučao prijateljski.

Dev odgovori kao da oklijeva.

— Željeznica i ja nismo baš prijateljski naklonjeni jedno drugom.

— A je li? — Jube se zainteresirano nagne naprijed. — Što su ti uradili?

— Nije vrijedno o tome razgovarati — promrmlja Dev.

Starac ga je promatrao oklijevajući:

— Izgledaš mi dobar čovjek, Devereaux. Dat ću ti konja na riječ. Hoćeš li ga uzeti?

— Trebao bih — reče Dev nastojeći da bude suzdržljiv. To se očekivalo od njega.

Lige ugasi cigaretu i ustane:

— Kobila je u oboru. Pokazat ću ti je. — On s ocem krene prema vratima.

Dok je ustajao, djevojka se nagne da uzme njegov tanjur i okrzne ga po ramenu.

— Oprostite — promrmlja on.

— Paw vas voli — nasmiješi se ona. Glas joj je bio visok i nježan. — On voli sve koji ne vole željeznicu. Bit će mu drago ako opet navratite.

On joj ne odgovori već krene prema vratima. Čuo je Jubea i Ligea kako nešto brzo i tiho razgovaraju pod nadstrešnicom ispred kuće.

— Glupo dijete! Pokušalo je to izvesti samo — govorio je Jube. — Platit će mi ako ponovo pokuša... — on naglo prekine jer je Dev upravo bio izašao, a onda mu Lige reče da će ga povesti do konja.

Bila je to dobra kobila. Kad joj je pokušao prići, ona nagne glavu prema njemu i na trenu-

tak mu se učini da će ga ugristi, ali samo ga je promatrala.

— Slijepa je na lijevo oko — reče on Ligeu.

— Ne, nije. Pokušaj s druge strane.

Dev je obide s desne strane. Dok joj je držao ruke na vratu, stajala je mirno.

— Ipak mislim da ne vidi na jedno oko.

Lige progunda nešto s očitom nevjericom.

— Okreni joj glavu naokolo, pa ću ti pokazati — reče Dev.

Lige zategne uzde i Dev zamahne rukom odostrag prema njenoj glavi kao da će je udariti. Ona se nije pomakla.

— Slijepa. — potvrdi on kimanjem glave.

— Pa, onda sam bio glup — promrmlja Lige. — Uopće nisam znao. Mislio sam da se tako ponaša jer je prije bila indijanski konj.

— Ne vrijedi baš puno — reče Dev.

— Dobro je pasmine — protestirao je Lige. — Pogledaj joj vrat i noge.

— Ja gledam glavu i stražnji dio.

Malo su se natezali oko cijene, ali su se napokon složili. Dev potpiše ugovor s obećanjem da će konja platiti ili vratiti s malom naknadom zbog uporabe. Htio je dobiti i opremu za konja, ali Jube nije imao ništa što bi dao bez gotovine, pa on uzjaše na gola konjska leđa.

V

Sunce je bilo nisko na zapadnom obzorju, a sjene kuća u glavnoj ulici Laramieja su se izdužile kad je stigao u grad. Trgovine još nisu bile zatvorene.

Indijanski konj je njuškao zrak pun mirisa životinja, ljudi i viškija. Iskrivio je glavu gledajući u blatnjavu ulicu izrovanu tragovima kopita, ljudskih nogu i kola. Osjetio je gradsku užurbanost i vrevu. Znatiželjno je promatrao prolaznike, potajno se nadajući da će spaziti Danfortha.

Odjednom osjeti da ga netko promatra. U gomili spazi oči Indijanca. Na glavi je imao pričvršćeno veliko crveno pero. Kad ga je Dev ponovo pogledao, nestao je u gomili.

Dev podbode konja prema središtu grada. Ispred njega, na uglu, isticala se dvokatna zgrada. S obje strane vrata bila su dva ostakljena prozora na kojima je pisalo: Bandermanov Grand Palace.

Major Nordstadt mu je bio rekao da se Danforth vrti oko mjesta zvanog Palace.

Promatrao je ljude što su se vrzmali oko prozora i ulazili kroz vrata. Na dovratku je bio naslonjen Indijanac sa crvenim perom. Krajičkom oka spazio je da ga je Indijanac zamijetio i da je brzo ušao kroz pomična vrata. Dev je zaustavio ponija, sišao i krenuo za njim. Odgurnuo pomična vrata i našao se u buci i smradu gostionice. Činilo se, po izgledu gostionice, da je taj Bannerman namjeravao ostati neko vrijeme u Laramieju. Šank je bio masivan a zidovi oblijepljeni tapetama. Ograda stubišta bila je od lijepo izrađenog mahagonija.

Pretražujući gomilu, Dev spazi dva Indijanca, ali oba bez crvenog pera. On pride šanku i stavi na nj par svojih ostruga. Barmen pepeljastosivih brkova ga sumnjičavo pogleda.

– Koliko date za njih? – upita Dev.

Barmen uzme jednu. Polako i pažljivo ju je razgledavao kao da proučava dijamant, a onda je nehaljno baci kao komad bezvrijednog stakla.

– Dvadeset centi.

– Ni govora – promrmlja Dev. – Vrijede dva dolara u zlatu.

Barmen se nasmije.

– Pljačkaš me ako ti platiš i dvadeset centi.

Dev se umorno nasloni na lakt. Složili su se kod cijene od šezdeset centi u običnom novcu. On naruči pivo. Nagne se, prihvati kriglu i taman kad je htio upitati za Danfortha, netko ga udari po ramenu i pivo se prolije po šanku. On se okrene tražeći očima čovjeka koji je to učinio. Osjećao je da to nije bilo nenamjerno. Oči mu se sretnu s tamnosmeđim očima, duboko usađenim u očne duplje, i činilo se da će se spojiti iznad kratkog nosa. Gledale su ga prijateljski i dobrodušno s lica što je imalo nečega dječakčkog u sebi. Tamnoputi se nasmiješio i otkrio red blistavobijelih zuba. Na trenutak se činilo da će se ispričati zbog zabune, ali smiješak onda prijede u podsmijeh. Čovjek se okrene barmenu, koji je iznenađeno pokazao zanimanje za njih i reče prilično glasno: – Ovdje nešto pakleno smrdi.

Dok je odlagao vrč na stol, Dev se pitao zašto baš on, a onda obriše o hlače ruke ljepljive od piva.

– Ne nosim revolver – reče.

– Što to treba da znači? – zbunjeno će tamnoputi.

– Ako želiš pucnjavu, nemaš sreće, ali ako se želiš tući, trebat ćemo veću prostoriju.

Čovjek ga je neko vrijeme promatrao sumnjičavo, a onda se ponovo nasmiješi:

– Na ulici je suviše blatnjavo, . Kako bi bilo tamo ispod stuba?

Dev pogleda u zrcalo-iza šanka, a onda krene prema mjestu koje je tamnoputi predložio. Tamnoputi je išao za njim i on ga upita preko ramena:

– Zašto se hoćeš tući?

– Zašto ne, dovraga? To mi je posao. Ja sam Hal Jarrett – reče čovjek kao da je to odgovor.

– Da li si mi time htio nešto reći? – reče Dev.

Bili su izašli iz gužve oko šanka. Dev ga je mogao malo bolje promotriti. Bio je pravi kicoš, u crnom odijelu, bijeloj svilenjoj košulji i sa skupim, finim šeširrom na kovrčavoj kosi. Lice mu je bilo svježije obrijano kao da se sprema na nedjeljni prijem. Ot-pasao je pojas s revolverom i pažljivo ga odložio. Držak revolvera se bio izlizao od stalne uporabe.

– Tebi se, čini se, žuri – reče Jarrett sumnjičavo.

– Imao sam naporan dan – reče Dev. – Ne znam zašto ti treba sve ovo, ali kad hoćeš, hajde da brzo svršimo s tim.

Jarrett se ponovo nasmiješi i korakne prema Devu malo sagnut. Dev se nagne malo ustranu, naglo zamahne i udari Jarreta ravno u prsa. Jarrett posrne, ali uspije šakom dohvatiti Devovo rame. Dev se trgne, ponovo zamahne i pogodi ga u trbuh. Jarrett je hvatao zrak i Dev je malko zastao. U taj tren Jarrett se naglo zaleti. Dev se sagne da izbjegne udarac u trbuh i šaka ga zahvati posred

glave. Dev strese glavom pokušavajući razbistriti zamagljenost pred očima kad Jarrett ponovo zamahne prema njemu. Premda je pokušavao izbjeći udarac, Dev dobije šakom posred lica. Dev zamahne vanjskom stranom šake i uspije dohvatiti Jarrettovo grlo, pa ovaj zatetura i padne kašljući.

Još nije pravo ni došao do zraka, kad je ponovo navalio na Devereauxa mašući objema rukama. Udarci nisu bili dovoljno jaki, pa se Dev uhvati s njim i zarine svoju pesnicu u mekani Jarrettov trbuh. On padne dok je šakama i dalje pokušavao dohvatiti Deva.

U Devove se slabine zabode, nešto tvrdo i hladno i on začuje šklocanje oružja. Ledeni, duboki glas progovori mu kraj uha:

— Prestani. Pusti ga da ode.

Dev ustane. Jarrett posrne i nasloni se na zid držeći se za trbuh. Dev polako digne ruke uvis kad ga je oružje jače pritislo u slavinu.

— Pobjeđuješ li uvijek na ovakav način — upita Dev umornim glasom.

Jarrett pomakne kosu što mu je padala na čelo, pogleda Deva i nasmiješi se.

Dev ponovo začuje onaj ledeni glas iza sebe:

— Ruby je naredio da prestanete.

Jarrett je sada mnogo lakše disao. Podigao je jednu obrvu i progundao:

— To je bila moja borba. Nisi se trebao miješati.

— Imaš li nešto protiv moje naredbe, Hal? — bio je to ženski glas.

Dev podigne pogled. Stajala je na odmorištu stuba rukama naslonjena na ogradu. Pogleda-

la je gomilu i zaustavila se na Devu. Podsjećala ga je na sliku što je jednom negdje vidio a predstavljala je španjolsku gospođu na balkonu. Haljina joj je bila od zelenog baršuna i otkrivala je nježna, meka ramena. Svjetlosmeđu kosu pažljivo je počesljala i spustila je sve do ramena boje slonove kosti.

— Dovedite ga ovamo gore — u glasu joj se osjećalo da je navikla naređivati.

Jarrett se popeo prvi. Kad je stigao do nekih otvorenih vrata, zaustavio se da propusti Deva.

Bio je to ured. Nasuprot vrata bio je stol i za njim je sjedila žena. Nasred stropa je visjela svjetiljka od skupocjena stakla. Činilo se da je žena bila naviknuta na raskoš. Dok je promatrala Deva, zelenim očima polako je otvorila usta.

— Tko si ti? — u glasu joj se više nije osjećao autoritet.

— Derač bizonskih koža.

— Kako te zovu?

— Dev.

— Koliko si dugo u Laramieju?

— Koliko je trajala tučnjava?

Ona pogleda čovjeka s revolverom i upitno podigne obrvu:

— Zašto lovac na bizone?

Jarrett je bio skinuo košulju i krenuo prema ormaru u kutu sobe. Uzeo je vrč i počeo puniti zdjelu.

— Jahao je Engelsovu kobilu

— rekao je. — Breed ga je vidio i znajući što Dolph osjeća prema Engelsu...

— Zato si odlučio krenuti u akciju umjesto Dolpha?

— Do vraga, Ruby. Znam da Dolph ne bi dopustio da se ovdje pojavi Engels, a ako ovaj radi za njega, nije ništa bolji.

— Gdje si nabavio konja? —

ona se ponovo okrene Devu.

— Kupio sam od Engelsa.

Jarrett je bio sumnjičav:

— Kupio si od njega tu slijepu ragu? Kupio od njega, a ovdje možeš naći dobrog meksikan-skog konja gotovo nizašto! — Jarrett se ponovo okrene ženi: — To kljuse bi jahao samo netko tko radi za Engelsa!

Žena pogleda Deva očekujući odgovor.

— Gotovo nizašto nije i nizašto — reče on. — Do Engelsovih sam došao pješice. Starac je bio spreman da mi ga dâ, uz obećanje da ću platiti kad budem imao novaca. Ako ne vratim konja na vrijeme, moram ga kupiti.

Unatoč revolveru uperenom u njegova rebra, Dev posegne rukom u džep jer je u ženinim očima spazio znak odobravanja. Izvadi komad savijenog papira i pruži ga Jarrettu:

— Ovo je Engelsov račun o prodaji i ugovor o plaćanju.

— Cini mi se da sam se ovaj put zabunio — reče Jarrett i nasmiješi se, a onda skvasi ručnik u vodi, pritisne ga na trbuh i pri tom se lagano trgne.

Ruby ponovo pogleda račun i ugovor.

— Ovo je napisano na ime Devereaux.

— Dev je skraćeno.

— Francuz?

— Djelomično.

— Jesi li iz New Orleansa?

— Nisam.

— Šteta — reče ona. — Dolpha sam upoznala u New Orleansu. Bilo je to davno, još prije rata. Divno je to mjesto, New Orleans. Sva ta svjetla, trgovine, odjeća i...

— Kad god hoćeš, Ruby. Sa-

mo reci riječ i poći ćemo tamo. — Bio je to čovjek s revolverom iza Devovih leđa, ali glas mu više nije bio onako tvrd i leden.

— U redu, Stark. Možeš maknuti taj revolver — reče ona, a onda se nasmiješi Devu: — Tražiš posao?

On kimne.

— Znaš li još štogod osim loviti bizone?

— Što biste htjeli da uradim?

— upita on i postane svjestan radoznaloga Jarrettova pogleda.

Ruby ustane, obide stol i stane spram Deva odmjeravajući ga od glave do pete, a onda odšeta izvan domašaja svjetla svjetiljke. Kad ga je ponovo pogledala, nije joj mogao vidjeti oči.

— Dolph i ja se pomalo bavimo prijevozom tereta — rekla je poslovno. — On je pustio da ja vodim taj posao. Mogla bih tebe unajmiti. Dobit ćeš dolar i pol dnevno i plaćen stan i hranu ovdje u Palaceu.

— Do vraga, Ruby!

Prvi put revolveraš iza Devovih leđa uđe u njegov vidokrug. Bio je mršav i visok. Počeo je nešto šaptati ženi i pri tom je neprestano mahao rukama. Uhvatio ju je za ruku i odvuкао dalje od stola tako da Dev nije mogao razumjeti o čemu razgovaraju, ali činilo mu se da je on bijesan a ona ljutita.

Dev se premjestio s noge na nogu. Bilo mu je neugodno tako stajati dok su se oni svadali, a bio je i umoran i gladan.

Jarrett je ponovo obukao košulju. Dok ju je uvlačio u hlače, tiho je pozvao Devereauxa da pođe za njim prema vratima:

— Podi dolje i napuni želudac

dok se ovo dvoje svada. Ruby će te pozvati kad joj budeš trebao.

Dok su razgovarali, Dev je polako nastojao skrenuti razgovor na vlakove i lokomotive kako bi, onako uzgred, mogao pitati za Danfortha. Pivo ga je već bilo počelo omamljivati, pa je nastojao svim silama da mu glas i dalje zvuči nezainteresirano:

— Ovdje u okolici bi trebao živjeti netko koga ja znam. Možda si čuo za njega. Zove se Charlie Danforth.

Iako je i on bio pomalo pijan, Jarrett je ipak uspio zapaziti napetost u Devovu glasu.

— Odakle poznáš Danfortha?

— Iz Illinoisa, ako je to isti momak. Da li ga poznáš? Je li ovdje?

— Čini se da te ne zanima, ali sav izgaraš od želje da doznaš gdje je. Zacijelo ga tražiš iz važnog razloga, možda si čak došao u Laramie samo da njega nađeš. To je zvučilo kao pitanje.

— Možda i jesam — reče Dev ljutit sam na sebe što je dopustio da mu Jarrett pročita misli.

— Znaš li gdje je?

— Je li žena uzrok vašoj svađi? On obično zbog njih upada u neprilike. Je li pobjegao s tvojom ženom?

— Ne. Hoćeš li mi odgovoriti, Jarrett? Znaš li gdje je?

— Ako žena nije razlog, što je onda bilo?

— To se tebe ne tiče! — vikne Dev. — Znaš li gdje je ili ne?

Ugao Jarrettovih usta se iskrivi, ali ne od smiješka.

— Dakako. Naći ćeš ga na vrhu brda. On i Johnny Stark imali su mali nespornost jučer. Pokopali smo ga jutros.

Poslije se nije sjećao kako je

proveo ostatak noći. Znao je samo da se osjećao vrlo pogođen svaki put kad bi se sjetio Jarrettovih riječi.

VI

Devereaux se svali na krevet raširenih ruku. U glavi mu je bubnjalo, a u ustima mu je bio neobičan okus. Ležao je mirno pokušavajući ostati potpuno budan i sjetiti se zašto se tako napio.

Jarrett i on su nakon večere sjeli da nešto zajedno popiju. Tada se sjeti žene! Sjetio se njenih mekanih ramena, njenog tijela ispod njegovih ruku i vrućeg daha s njenih usana. Sjećao se dubokoga, kristalnog zelenila njezinih očiju, vrućih, gladnih očiju. Ruby Bannerman?

On postane svjestan nepoznatog jastuka ispod svojih prstiju, mekanog i glatkog. S naporom otvori oči i pogleda ga. Treperavo svjetlo sunca probijalo se kroz zastrte prozore i davalo sjaj jastučnici od satena. Saten? Zavjese?

On se ogleda po sobi. Bila je veća od udobne sobice Hala Jarretta. Tu je bila udobna stolica presvučena zelenim baršunom, veliko zrcalo u kojem se ogledao ormar od mahagonija i kristalna svjetiljka.

U taj tren se otvore vrata. On se okrene i automatski potraži pušku koju je imao uza se kad je bio u lovu na bizone, ali dohvati samo rub kreveta.

Na vratima je stajao omanji čovjek s nesrazmjerno širokim ramenima i vrlo svijetlom košom. Koža mu je bila gotovo prozirna, pa je djelovao pomalo kao albin. Promatrao je Deva svojim ledenoplavim očima.

Dev nije ništa imao na sebi i zato povuče pokrivač na prsa dok je ustajao. Spazi da mu je odjeća razbacana svuda naokolo i da mu je revolver napola zakopan među svim tim stvarima. Sad mu je bilo teško doći do njega.

Čovjek na vratima više se nije mrštio. Kad je progovorio, glas mu je bio isto tako bezizražajan kao i njegovo lice.

— Ti si onaj novi kojega je unajmila Ruby?

Dev kimne bez riječi.

— Obuci se. Čekat ću te u prizemlju — reče čovjek. Dok se okretao, doda: Ja sam Dolph Bannerman, Rubyn suprug.

Dev se nagne i zgrabi svoj revolver, a onda pogleda odjeću na stolici. Muž Ruby Bannerman! Nek' sve ide do vraga!

Dok se oblačio, revolver mu je stalno bio pri ruci. Kad je stavio pojas, pokušao ga je brzo izvući iz korica. Dugo nije vježbao i dugo ga nije rabio, pa baš nije bio u formi. Glava ga je još boljela i on protrlja podbuhle oči pogledavši se u ogledalo. Zatim požuri u prizemlje.

Gostionica je bila prazna. Svjetiljka je gorjela samo iznad jedinoga zauzetog stola. Tamo su sjedila dvojica s Dolphom Bannermanom i Halom Jarrettom. Miris pržene šunke i jaja izazove mučninu u Devovu želucu.

Jarrett ga pogleda i nasmiješi se:

— Doručak, Dev. Cossie je danas dobro raspoložena, pa jelo i nije tako loše — on mahne Devu da sjedne.

— Samo kavu — promrmlja Dev i sjedne.

— Nismo li sinoć plesali kao »pakao na kotačima«, stari dru-

že — nasmije se Hal. — Pokazali smo im što mogu napraviti dva Teksašanina.

— Ti si iz Teksasa? — Bannerman upita Deva.

— Biti Teksašanin ne znači biti rođen ondje. To je način razmišljanja i ponašanja. Dev je u tome isto tako dobar Teksašanin kao i ja, samo što slijedećeg jutra više nije tako dobar — odgovori Jarrett umjesto Deva.

— Nisam baš u formi — Dev pokuša uzvratiti smiješak. — Dok sam bio u lovu na bizone, pomalo sam se odvikao od toga.

— Budi bez brige. Vratit ćeš se u formu. Nema boljeg mjesta za to od Laramieja. — On počne s tekom jesti jaja.

— Hal mi je rekao da si lovac na krzna — reče Bannerman.

— Čini mi se da se tu može dobro zaraditi. Razmišljao sam o tome da pošaljem nekoliko ljudi u to područje.

— Ne bi me zanimalo da se ponovo vratim tom poslu.

— Možeš malo razmisliti. Ako hoćeš, možeš biti u Laramieju. Ja namjeravam ostati ovdje. Kad dođe vrijeme da se krene, možeš mi odgovoriti što želiš napraviti. Plaćat ću postotak od obavljenog posla, pa ako si dobar u tome, mogao bi prilično zaraditi.

— Čini mi se da se to isplati — primijeti Hal.

— Hoćeš li i ti ići sa mnom?

— Dev se ponovo pokuša nasmiješiti.

— Ne, do vraga! Bavim se trgovinom i zadovoljan sam time. Ja volim gradski život. Mogu poslati Hala. U njega imam povjerenja — reče mu Bannerman. On popije kavu i ustane: — Hal ti može pokazati okolicu.

Ako nešto trebaš, on će ti pokazati trgovine i možeš staviti na naš račun, a poslije će ti se odbiti od plaće.

Kad je Bannerman s ostalima otišao, Dev potihom upita Hala:

— Znaš li gdje sam bio noćas?

— Bio si sa mnom — odgovori Hal nedužno.

— Vrlo dobro znaš na što mislim.

Hal kimne nastojeći da im se pogledi ne sretnu.

Nakon nekog vremena ponovo progovori Hal:

— Dokle god si pristojan prema Ruby, Bannerman ti neće ništa.

Dev se zagleda u svoju kavu.

— On sve zna. Zaboga, čovječe! Zar ne razumiješ... — Dev shvati da je Hal sve i te kako dobro razumio. Upita ga sumnjičavo: — Da li mu to smeta?

— Misliš li da si ti prvi? — reče Hal. — Prije tebe je bio Stark, prije Starka ja, prije mene bio je Danforth. Svakako da Dolpha smeta, ali ... do vraga, samo budi pristojan prema Ruby i nemoj puno njuškati okolo. Ti sve suviše ozbiljno shvaćaš. Bit će ti bolje da stvari prihvaćaš onakve kakve su i da se ne trudiš da saznaš o njima više. Ne moraš brinuti zbog Dolpha. Budi zabrinut zbog Starka.

— Hal, imam pravo znati ...

— Neke stvari nijedan čovjek nema pravo znati kad je riječ o drugom čovjeku — prekine ga Jarrett ozbiljno. — Imam jednu manu, Dev. Previše sam znatiželjan. Njuškam naokolo sve dok ne otkrijem stvari koje ne bih trebao znati. Izvlačim se iz svega toga djelomično zato što sam vrlo vješt s revolverom, a

dijelom stoga što se neprestano smješkam kao budala. Ljudi obično ozbiljno shvaćaju moj revolver, ali istovremeno misle da sam ipak neopasan. Ništa nije bolje od toga, ali to tebi ne bi pomoglo. Nisi brz na revolveru i ne izgledaš kao budala. Završit ćeš s metkom u grlu, ali to se mene ne tiče. On lupne rukom o stol, što u praznoj dvorani odzvoni kao pucanj, a onda ustane i izađe na ulicu.

Sâm i u tišini Dev se prepusti vlastitim mislima. Hal ga je već dvaput upozorio da se čuva Starka, a Stark je ubio Danforth. Zbog čega su se zakvačili? Zbog čega bi se Stark trebao zakvačiti s njim? Zbog Ruby Bannerman? On nasloni glavu na ruke i zapita se kako se uspio splesti s Ruby Bannerman.

Mrlje sunca na podu su se polako pomicale, a kava se bila posve ohladila. Dev nije znao koliko je vremena prošlo kad su se vrata ponovo otvorila i kad je začuo veseli Jarrettov glas.

— Dev, stari druže, trebao si to vidjeti. Neki ljudi što stanuju dolje niz cestu imaju kozu i ona se jutros izgubila. Izletjela je na cestu kad je prolazio Ron Archer na svojim crvenim kolima koja je vukla jedna mazga. Stara koza se zaletjela ravno pod mazgin trbuh i ova se propela na stražnje noge, potrgala uzde i raspalila prema Teksasu, a Ron ostao sâm nasred ceste. Na to je koza skočila na kola i ravno u Ronovo krilo, a onda ga stala lizati po licu kao da je najslada stvar na svijetu. — Hal se lupne po bedru smijući se. — To si zbilja trebao vidjeti, Dev! Oh, neće mu biti lako nakon ovoga! — on se ponovo počne smijati,

a onda potapša Deva po rame-
nu: — Što kažeš na to da malo
izađemo i vidimo što se još nao-
kolo događa? Ako želiš, može-
mo svratiti u trgovinu.

Dev izađe za njim na jutarnje
sunce. Prinese oči rukama da bi
se zaštitio od sunca i promrm-
lja:

— Čini mi se da bih trebao
nov šešir i košulju.

Kad su se vratili u sobu, Hal
se izvali na krevet a Dev se ope-
re i obuče novu košulju. Pitao
se što bi sada mislila Maury
O'Neill. Da li bi joj se svidio u
novoj košulji, s revolverom i na
konju? Ili bi mu se rugala da je
bluza nikakva a konj napola
slijep?

— Što ti znači taj glupavi iz-
raz lica? — upita ga Hal.

Posramljen što ga je uhvatio
u takvim mislima, Dev pogleda
naokolo. Oči mu se zaustave na
prozoru. Sunce je već bilo viso-
ko na nebu.

— Razmišljao sam o tome ka-
ko sam mogao potrošiti novac
koji još nisam zaradio. Moram
poći u trgovački ured i vidjeti
kakav mi je posao.

Hal ustane s kreveta.

— Ako si željan posla, pođi. Ja
idem u kuhinju da vidim što
Cossie sprema za ručak.

Dev se nasmiješi prema vrati-
ma iza kojih je nestao Hal. Čim
se spomene posao, Hal se osje-
ća nekako neugodno. Dev se
okrene ogledalu, namjesti šešir
i izađe. Oko trgovačkog ureda
bilo je tiho. U oboru je bilo ne-
što stoke. Dev uđe u ured i
predstavi se čovjeku za stolom.

— Nitko mi nije rekao da je
uposlen novi vozač — reče mu
čovjek. — Možeš li to nečim do-
kazati?

Dev je bio zatečen pitanjem,

ali prije nego što je uspio bilo
što odgovoriti, začuje glas iza
sebe:

— Ja jamčim za njega. —
Glas je bio neobično tvrd.

Dev se okrene. Nije čuo da je
itko ušao, ali iza njega je stajao
Stark i neprimjetno se smiješio
Kimnuo je Devu i rekao:

— Devereauxa je sinoć unaj-
mila Ruby. Ako želi kola, daj
mu ih.

— Ruby Bannerman je gazda,
ali ja nisam dobio kola — reče
čovjek još uvijek se mrgodeći.

— Kad bih ih i imao, nemam
zapregu.

— A što je s Nashom — upita
Stark. — Zar se tamo neće ići
na put?

— Trebao bih imati nekoga
— prizna namještenik, — ali to
je dva dana puta tamo i dva na-
trag. Mislim da ću to sutra dati
Tuckeru.

— Pa tu nema nego dan i pol
puta, i to ako se ide polagano —
reče Stark. — Tucker toliko du-
go računa da mora prije puta
nazad najprije uhvatiti zraka.
Pošalji Devereauxa, pa ćeš vi-
djati koliko je brz. Razveseli Ru-
by ...

— U redu — složi se čovjek.
— Putovanje nije teško — reče
on Devu. — Možda ćeš upasti
među crvenokošce, ali oni su,
uglavnom, prijateljski raspolo-
ženi. Na području Nasha i sami
trguju. Većinom su to Arapa-
hoe.

— A Siouxi? — upita Dev.

— Neće ti smetati — upadne
Stark. — Bannerman kaže da
on i njegovi ljudi ne moraju biti
zabrinuti što se njih tiče.

Bannerman kaže? Dev se pi-
tao da li on zna te Lakote. Dje-
čak je pričao o bijelom prijate-
lju. On pomisli na posao i zatra-

ži upute o putovanju. Na kraju razgovora namještenik mu preda pušku.

— Nadam se da mi ovo neće trebati — reče Dev.

— Budi bez brige — reče Stark. — Nemoj se brinuti nizašto.

— Jedini ti je posao da robu prevezeš do Nasha i da natrag doneseš zaradu — reče namještenik. — Provjeri da li imaš sve račune na broju, inače ćeš morati odgovarati Bannermanu.

— Da — promrmlja Stark. Činilo se da se zabavlja na Devov račun. — Mislim da ćeš se vratiti za dva-tri dana.

Dev je pošao iz Laramieja zabrinut zbog Starkova ponašanja. Nije mu bilo jasno zašto je svjedočio za njega, a onda se počeo cerekati. Ipak, putovanje za Nash bit će bez uzbuđenja i moglo bi čak biti i ugodno, a osim toga ne traje dugo.

Putovanje natrag je prošlo bolje nego se nadao. Zaključio je da ima dovoljno vremena da svrati na gradilište pruge i ondje prenoći. Htio je ponovo vidjeti majora i popričati s njim. Kad bi pomislio na Maury O'Neill, pokušavao bi sâm sebe uvjeriti da nije došao u logor zbog nje. Ipak, bilo bi lijepo kad bi je ponovo vidio.

Sunce je već bilo zašlo, a mjesec počeo izlaziti kad je stigao do logora. Potjerao je mazge do mjesta gdje je Maury sušila rublje. Ona sigurno u to vrijeme više neće biti ondje, ali je i njen šator sigurno u blizini... on spazi logorsku vatru i krene prema njoj. U skupini oko vatre nije bilo mnogo žena. Ako su željeli plesati, većina muškaraca je to mogla raditi međusobno. Jedan od njih je ipak

plesao sa ženom. Iako je odsjaj vatre bio slab, bio je dovoljan da istakne vatrenu boju njene kose. Dev je stajao u sjeni i promatrao je kako pleše dok joj je suknja lepršala. Smijala se i razmjenjivala riječi s drugim plesačima. Kad je ples završio, svi sjednu na tlo smijajući se.

— Hej, ti tamo! — vikne onaj što je plesao s Maury. — Što se skrivaš u mraku? — on pokaže rukom prema mjestu gdje je stajao Dev. — Tko si ti?

Dev side s kola i uđe u krug što ga je osvijetljavala vatra.

— Što te je dovelo ovamo u sumrak? — vikne Maury i nasmiješi mu se.

— Prolazio sam ovuda — odgovori on osjećajući se pomalo stidljivo, kao da ne pripada ovamo.

Čovjek što je bio s Maury stane i korakne prema Devu govoreći:

— Dakle, ti si onaj o kojem mi je pričala moja draga. Zoveš se Devereaux?

Maury ustane i stane do čovjeka:

— Lovče na bizone, drago mi je što te mogu upoznati s mojom vlastitom pravom ljubavi, Fitzpatrickom.

Na to svi naokolo zaplješću rukama i netko reče:

— Lovac na bizone nam se može pridružiti u plesu.

— Da — Maury ga zgrabi za ruku i izvede na čistinu. Ljudi ponovo ustanu i započne ples. Dev je držao Maury u svojim rukama.

— Što ti je? — upita ona. — Zar ne znaš plesati?

— Prošlo je prilično vremena otkako sam posljednji put plesao s bijelom ženom.

— Čini mi se da si plesao sa

ženkama bizona – nasmije se ona.

I on se pokušava nasmijati zajedno s njom, ali bila mu je suviše blizu i bio je suviše uzbuđen zbog topline njena tijela, a Fitzpatrick je stajao po strani i pljeskao rukama u ritmu glazbe. Nazvala ga je svojom jedinom pravom ljubavlju. Kad je došlo do razmjene partnera, on zgrabi jednog što je stajao u blizini pokušavajući se tako udaljiti od nje i od plesa, ali tada osjeti na ramenu tešku ruku. Okrenuvši se, nađe se licem u lice s Fitzpatrickom.

– Moram s tobom malo porazgovarati – reče čovjek tiho i odvede Deva u sjenu vagona.

– Ti si ovdje novi i zato ne znaš neke stvari. Ne bih želio da vrag uđe u tebe i zato ti moram nešto reći. Na svijetu sigurno nema bolje djevojke od Maury O'Neill i zato bi svatko tko bi se usudio staviti ruku na nju ili joj napraviti što našao, imao posla sa svakim čovjekom koji ovdje radi, a najviše sa mnom. Razumiješ?

– Da – promrmlja Dev ne misleći mnogo na to što mu je Fitzpatrick rekao već na ono što je rekla Maury: njena jedina prava ljubav, Fitzpatrick. On je bio njen čovjek, njen izabranik. I bio je željezničar. To je sigurno bilo važno za Maury. Kako, do vraga, on zamišlja sâm sebe na ovom svijetu? Nikako – dok je na crnoj listi.

Ruka se pomakne s ramena i Fitzpatrick će srdačno:

– Sad kad smo se nas dvojica dobro sporazumjeli, možeš se vratiti plesu.

– Moram još obaviti neke stvari – promrmlja Dev i krene prema svojim kolima. Što je na

to Fitzpatrick rekao, nije čuo. On polako povede kola prema pruzi. Prozor na majorovom vagonu bio je osvijetljen. Dev zaustavi mazge, popne se do vrata i pokuca.

Major Nordstadt je sjedio za stolom po kojem su bili razbacani papiri. Pogledao je Deva i kao da je iznenada otkrio nešto neugodno i neočekivano, polako reče:

– Pa, pa ... pa, mislio sam da te neću ponovo vidjeti, Devereaux.

– Što se dogodilo? – upita Dev u neprilici.

– Ti si, Devereaux, lažac prvog reda, i to bez imalo mozga. Sad se ovamo vratiti ... ti ... – major odmahne glavom kao da mu ponestaje riječi.

– Ja ... ja ... što sam napravio? – Dev je bio preneražen.

– Potpuno sam bio povjerovao u tvoju priču, ali nije ovo prvi put da me vode žednog preko vode. Ako si ti bio umiješan u smrt Mikea Connera, naći ću dokaze i objesiti te zbog toga.

– Majore, ne razumijem – tvrdoglavo će Dev. – Što sam napravio?

– Jesi li siguran? Neki naši ljudi bili su u Laramieju one noći kad si onamo stigao. Dobio sam pun izvještaj o tvom haračenju po gradu zajedno s jednim od Bannermanovih plaćenih ubojica. – On doda sarkastično: – Da ubiješ bol?

Dev se nasloni na zid. Nije mogao vjerovati vlastitim ušima. Kako mu može objasniti? – Danforthova smrt – on će neodređeno.

Majorov izraz lica se nije promijenio. On hladno zapita:

– Jesi li ga ti ubio?

— Ne! — skoči Dev. — Kad sam stigao u Laramie, već je bio mrtav i pokopan.

— To mogu lako provjeriti.

— Čovjek po imenu Johnny Stark ubio ga je u nekoj svadi.

— Još ću te jednom poslušati, Devereaux. Potruđi se da sve dobro ispričaš.

Slušao ga je pažljivo, prekidajući ga kad je želio doznati pojedinosti. Dev mu je sve ispričao osim trenutka kojih se mogao sjetiti kad je bio s Ruby Bannerman.

— Što ćeš uraditi sad kad je Danforth mrtav?

— Bit ću ondje dok nešto ne zaradim, a onda ću dalje u potragu.

— Zašto?

Dev ga pogleda, iznenađen.

— Više nemam gdje tražiti. Budem li se vraćao putem kojim je išao Danforth, možda nađem na nešto ili nekoga tko će mi pomoći da doznam s kim je Danforth radio dok je bio u Willis Sidingu.

Nešto se pomakne iza zavjese što je vagon dijelila na dva dijela. Izade Noah Freedman i reče ispričavajući se:

— Oprostite što sam prekinuo razgovor. Spremio sam kavu. Nadam se da će vam prijati.

— Možeš nam se pridružiti — reče major, nasmiješi se i doda:

— Što ti misliš o svemu tome?

— Mislim da je kaplar Devereaux naćeo zanimljiv problem — počne Noah polako. — Da li misliš da je taj dječak, Asa Engels, htio napraviti štetu na pruži?

— Moguće — odgovori Dev — ali nemam nikakvih dokaza.

— Ne bih optuživao dječaka — kimne Noah. — Istraživao bih. Ako nešto postoji, mogao bi

nas dovesti do onih koji su uništili Mikea Connera...

— Neće biti poteškoća s istragom — reče major. — Dev, ti si upoznao dječaka i njegovu obitelj i oni imaju o tebi dobro mišljenje, pa su ti i konja prodali. Vidjet ćeš ti ponovo...

— Dobro, gospodine, ali ja mislim da bi oni prodali to ključ se bilo kome, a moram vam reći da su na mene ostavili dojam tvrdokorne grupe, koja neće lako popustiti.

— Možda je tako, ali vrijedi pokušati. Drugi trag nam nije ništa bolji.

— Koji drugi trag?

— To su samo logorska govorkanja. Kažu da neki poslovni čovjek iz Laramieja želi ovaj logor zadržati što duže na svom području. U gradu stalno nešto gradi i ulaže mnogo novca. Kad bi nam mogao postaviti neka-kve zapreke, tako da ne bude-mo ovdje brzo gotovi, dobro bi zaradio.

— Dolph Bannerman? — zapita Dev.

Major kimne.

— Gdje je bio Bannerman kad je ubijen Mike?

— Jarrett mi je rekao da je bio na području Cheyenna zbog posla.

— Gdje je Mike stradao?

— Između logora i Cheyenna. Major ne reče ništa.

— Do vraga, ne znam ni sâm — progunda Dev. — Iz toga bi se također moglo nešto izvući, ali nema dokaza.

— Da — reče major. — Nemam pravo optužiti čovjeka, ali hoću doznati istinu o razbijačima pruge, o Engelsovu dječaku, o Bannermanu i o tebi, Devereaux.

– Upoznao si Engelsove i radiš za Bannermana – reče Noah. – Ti možeš bolje povesti istragu nego bilo tko ovdje.

– Dodijeljen ti je vrlo važan posao – doda major.

– Zar želite da radim za željeznicu, majore?

– Službeno ne bih smio, jer je tvoje ime na crnoj listi, i po pravilima bih te morao prijaviti generalu Jacku. Ovo tražim od tebe ja osobno. Trebam tvoju pomoć.

– Zar mi vjerujete?

– Želim ti vjerovati. Misliš da bih inače prešutio tvoj ispad u Laramieju? Misliš li da bih tražio od tebe pomoć da nije tako?

– On pruži ruku.

Dev je prihvati.

VII

Dev je u zoru napustio logor. Želio je dobrano odmaknuti od njega kad sunce bude visoko na nebu. Nije želio sresti Maury O'Neill. Put za Laramie vodio je kroz usku usjeklinu između stijena, do koje nije dopiralo rano jutarnje sunce. Bilo je svježije i ugodno i mazge su brzo odmicale, ali Devu se nije baš žurilo u grad. Sjedio je s uzdama na koljenima dok su mu misli lutale od Maury do razgovora s majorom, pa opet navraćale na crvenokosu djevojku. Iznenada nešto trgne rukav njegova kratkoga kaputa i pucanj iz puške odjekne među stijenama.

On skoči sa sjedala i zgrabi pušku. U taj tren se drugi metak zabije na mjesto gdje je maloprije sjedio. On polako krene prema stijenama odakle su se čuli pucnjevi. Ipak, tamo nije spazio ništa u što bi mogao ciljati.

Skrivena puška opali ponovo i sad je mogao vidjeti dim. Osjetio je kako mu je metak prozujao pokraj glave. Skriveni napadač zapuca još jedanput i jedna od njegovih mazgi se sruši. Sad je bio siguran u cilj pa je opalio. Onaj s druge strane nije odgovorio pucnjem. Opalio je ponovo. Tišina. Ništa se nije čulo osim krkljanja i dahtanja mazge koju je bio oborio metak, a iz daljine je dolazio zvuk topota kopita.

S napetom puškom Dev potrči u drugi zaklon. Ništa se nije dogodilo. Nije bilo pucnja. On pride ranjenoj mazgi. Iz nozdrva joj je curila krv. Prislonio joj je cijev puške na glavu i opalio. Zatim je ponovo pogledao prema mjestu gdje se skrivao napadač, pa prišao drugoj mazgi, oslobodio je kola, skratio uzde i uzjahao.

Lako je pronašao trag. Vodio je po padini brijega prema šumi. Dev je ugledao konja bez jahača. Na zemlji kraj njega ležao je Asa Engels. Bio je mrtav.

Kad je Dev prišao Engelsovoj farmi, imao je ruku na okidaču. Zaustavio se na rubu šume i zazvao. Iz kuće je izašla Engelsova žena.

– Tko je? – vikne ona dok je brisala ruke o pregaču.

On krene prema njoj i zaustavi se ispred kuće. Ona ga prepozna, a onda skrene pogled na tijelo prebačeno preko konja iza njega.

– Asa? – reče ona. Nije bilo iznenađenja u njenu glasu. Kao da je očekivala ovaj trenutak.

– Što je to, Maw? – iz kuće izađe djevojka.

– Tvoj brat Asa. Mrtav je – reče žena. Ona pogleda Deva:

– Mrtav je, je li tako?

– Da, gospodo.

– Je li to bio Bannerman ili željezničari? – upita djevojka uzbuđeno.

Dev pogleda jednu, pa drugu. Ništa nije razumio. Nisu bile nimalo ražalošćene. Jesu li išta osjećale prema dječaku? Ili su možda bile šokirane? A možda su ovo već dugo očekivale pa ih sada nije ni iznenadilo?

– Paw je kriv za to – reče Engelsova žena. – Iako je Asa bio sâm, Paw je kriv za to.

– Napao me iz zasjede i morao sam pucati – reče joj Dev. – Nisam znao da je to on dok ga nisam našao mrtvog.

Ona kimne.

– Zašto je to uradio?

– Paw mu nikada nije dao da ide s njim. Rekao je da je Asa suviše mlad i tako je on... – djevojka pokuša odgovoriti, ali je prekine Engelsova žena:

– Gospodine, bolje bi bilo da što prije odete, jer će vas Jube i Lige ubiti kad se vrate.

– Mogu li išta uraditi za vas? Mogu li se pobrinuti za tijelo?

– To je Pawova dužnost. Neka se on pobrine za to.

Žena se okrene i uđe u kuću, a on okrene mazgu, ali ga djevojka zazove:

– Čekaj! Oni se neće odmah vratiti. Možeš malo ostati.

On pogleda u njene plavo-ljubičaste oči i zarumenjene obraze.

– Zovem se Rebecca. Svi me zovu Becky. Možeš me i ti tako zvati.

– Tvoj brat je mrtav – reče on.

Ona slegne ramenima kao da se to nje ne tiče.

– Možemo se prošetati, pa bi mi mogao reći nešto o sebi. –

Ona se nasloni na stup nadstrešnice, lagano prstima takne usne, prijeđe njima preko obraza sve do vrata. – Imaš lijepe oči – reče ona.

Pitao se nije li napola luda, a onda dotakne rub svog šešira:

– Budite pozdravljeni, gospođice Becky.

– Hoćeš li me doći ponovo vidjeti? – vikne ona za njim.

Stigavši na vrh grebena, on pogleda na cestu. U daljini je nešto dizalo prašinu. Bila su to kola i on krene prema njima.

Bio je već blizu kad je prepoznao vozača. Prepoznao je njen tanki stas, jarkocrvenu kosu što je padala niz leđa na nabore ogrtača. Bio je suviše blizu da bi se okrenuo nazad. Već ga je bila zamijetila.

– Ti podli, lažljivi crni vraže!

– vikne ona u pozdrav. – Zar si došao jašući na toj koščatoj dugouhoj mazgi?

On joj pride i pomakne šešir na zatiljak.

– Jedna od mojih mazgi je bila pogodoena, pa sam je morao ubiti.

Ona širom rastvori oči. Više se nije mrštila.

– Htio bih posuditi par tvojih životinja. Vozim teret za Laramie i ne bih htio da ostane na cesti. Odmah bih ti ih vratio.

Razmišljala je trenutak, a onda podigla uzde:

– U redu, hajdemo. Vidjet ćemo što se može učiniti.

Dev zajaše naprijed prema ubijenoj mazgi. Na krvavim ranama već su bile muhe. Nije bilo lijepo da to vidi djevojka.

Ona se zaustavi iza njega čekajući. Napokon reče:

– Nisi čak ni toliko kavalir da pomogneš djevojci da siđe s kola.

On oklijevajući side s mazge i pruži joj ruku. Zašto je upravo Maury morala proći ovuda? Njeni tanki prsti se uhvate za njegovu ruku i ona mu pruži drugu. Kad ju je prihvatio, ona pokuša sići, ali se spotakne i gotovo padne, a onda se nađe u njegovu zagrljaju. On osjeti njeno tijelo uz svoje. Usne su joj bile tik uz njegove. On je poljubi. Uzvratila mu je poljubac. Dugo su tako stajali. Kad se odmaknuo, ugleda njene sklopljene oči i napola otvorena usta.

Odmakne se za korak i promuca:

— Ja... oprosti — i odmah osjeti da je izgovorio glupost.

— Zar? — ona otvori oči i suho doda: — Vi ste čudni i mrki više nego što ste to samom svojom pojavom, gospodine Devereaux. Da li kažete ono što vam je na umu, ili ćete ponovo pobjeći kao prošle noći.

On neodređeno mahne rukom, a onda izlance:

— Ako sam pobjegao od tebe, onda sam imao dobar razlog.

Ona htjede reći još nešto, ali se suzdrži. Napokon progovori:

— Neću te više pitati. Ti odlučiti da li mi želiš reći ili ne. Kako hoćeš, ali kažem ti, vraška je stvar sâm razmišljati o neugodnim stvarima.

Kad je stigao pred trgovački ured, dva čovjeka izađu i krenu prema njemu. Jedan je bio namještenik, a drugi Hal.

Kad je ugledao Deva i djevojku što je sjedila iza njega, Jarrettovo lice je postalo neobično mračno.

— Čekao sam te — reče on. — Što mi možeš ispričati?

— Jedna mazga mi je ubijena. Sreo sam gospodicu O'Neill i ona mi je posudila par konja —

reče on. Pred Maury nije htio spomenuti zasjedu i smrt Ase Engelsa. — Može li se netko pobrinuti za njene konje dok je odvedem tamo kamo je krenula?

— Poslat ću nekoga po kola

— odgovori Jarrett. — A tebi bi sada bilo bolje da posjetiš Ruby Bannerman. Poslala me da te čekam...

— Baš sada ja...

— Baš sada posjeti Ruby — reče Jarrett kruto.

Gledajući Jarrettovo lice, Dev zaključa da nešto nije u redu, i to vrlo ozbiljno.

— Hal, hoćeš li ti pripaziti na gospodicu O'Neill dok se ja ne vratim? — zapita.

Hal skinu šešir i reče Maury:

— Bit će mi zadovoljstvo, gospodice O'Neill.

Dev skoči sa sjedala i promrmlja:

— Dobro je pripazi, Hal, ili ćeš mi odgovarati.

On požuri kroz vrevu na ulicu do Palacea i popne se u kancelariju. Ruby je stajala kraj prozora i gledala van. Kad se okrenula k njemu, oči su joj bile tvrde:

— Gdje si bio dosad?

— Preuzeo sam robu za Gil Nash i vratio se nazad.

— Tko ti je to naredio?

Pitao se zašto je tako ljutita. — Za taj si me posao unajmila, je li tako?

— Do vraga, Devereaux... — počne ona, a onda ušuti. Korakne prema njemu i kad je ponovo progovorila, glas joj je bio napet: — Tko je ta djevojka?

— Koja djevojka?

— Ona crvenokosa spodoba što je stigla s tobom. Jesi li je pobrao u Nashu?

— Ona...

— Nemoj poricati — oštro će Ruby. — Breed te je vidio. A i ja.

— Nemam što poricati — vikne on. — Upao sam u zasjedu i ubio čovjeka, zapravo dječaka. Jedna od mojih mazgi je ubijena. Kad je naišla gospodica O'Neill, od nje sam posudio konje kako bih ti mogao dovesti teret.

Ona ponovo pogleda kroz prozor, iako se činilo da ne gleda ni u što posebno.

— Nije te bilo tri noći — reče ona okrenuvši mu leđa. Ponovo ga je zatim pogledala i krenula prema njemu. Sunce joj je obasjavalo vrat boje slonove kosti i stvaralo aureolu oko njene kose. — Devereaux — reče ona vrlo tiho, ovlaži usne vrškom jezika i ostavi ih napola otvorene. Bila mu je vrlo blizu. Oči su joj bile živi zeleni plamen. Stavila mu je ruke na ramena polako ih milujući. — Devereaux — ponovi ona.

Njegove su ruke bile na njenom struku. Osjećao je toplinu njenog tijela. Odmaknuo je ruke, koraknuo nazad i maknuo njene ruke sa svoga vrata.

— Jesi li me zato unajmila? — izusti on.

Ona se trgne. Oči su joj ljuto sjale:

— Da! — vikne ona. — A sad napolje!

Zalupila je vrata za njim. Dok je išao kroz gostionicu prema izlazu, osjetio je kako ga kako ga netko vuče za ruku i stao je.

— Devereaux.

Bio je to Dolph Bannerman.

— Ruby te je čekala — reče on.

— Već smo se sreli — promrmlja Dev.

— Tako brzo? Što se dogodilo? Jeste li se svadali?

— Tako nešto — odvrati nestrpljivo Dev. Htio je što prije pobjeći od Bannermana. Htio je što prije izaći na svježi zrak i svjetlo dana. I želio je što prije k Maury, ali ruka ga je čvrsto držala.

— Hajde, sjedni malo i popij nešto sa mnom — njegov ljubazni ton zvučio je kao naredba.

— Hvala, ali ne mogu.

— Htio bih s tobom razgovarati — uporno će Bannerman.

— Zašto? Izbačen sam s posla, je li tako? O čemu sad možemo razgovarati?

— Čekaj malo. Dužan si mi isuviše novca da bi prestao raditi samo tako. Sjedni i popričaj sa mnom, hoćeš li?

To je istina, mislio je Dev. Bio je dužan Bannermanu priličnu svotu za sve ono što je kupio. Dopustio je da ga odvuče do stola u uglu. Ljudi što su sjedili za stolom dotaknu šešire u znak pozdrava i maknu se. Kad su sjeli, Bannerman naruči piće izvadi cigare i jednu pruži Devu.

— Ne, hvala.

Bannerman zapali svoju. Držao ju je u ruci i promatrao Devu.

— Devereaux, sve što Ruby poželi ona i dobije. Sve! — nije podigao pogled.

Konobar pride, natoči čaše i ode. Bannerman nije progovorio sve dok se on nije udaljio.

— Stigao si u Laramie na sljepom konju — reče — i praznih džepova. Sad si dobro obučan, želudac ti je pun, imaš revolver i, ako želiš dosta novaca. Kad dode vrijeme za lov, želio bih da odeš i okušaš sreću na bizonima. Zacijelo ti nikad nije bilo tako dobro kao sada kad si

u službi Bannermanovih. Nemoj biti glup i ne propuštaj to!

Dev isprazni čašu. Promatrao je Bannermana preko ruba čaše, pokušavajući shvatiti što želi time reći, ali Dolphovo lice bilo je potpuno bezizražajno.

— Ruby je žena koja zna oprostiti — govorio je Bannerman. — Osjetljiva je i lako se uvrijedi, ali je puna razumijevanja. — On izvuče iz džepa komad papira i olovku, napiše nešto i pruži Devu: — Ovim možeš kupovati u bilo kojoj trgovini u gradu. Izaberi poklon za Ruby, nešto lijepo. Ona će ... ona će ... — riječi su mu zapele u grlu. On ustane i ode ne pogledavši Deva.

Dev uzme papirić i zgužva ga, a onda ga izravna. Promatrao je Bannermanov rukopis, a onda pogledao ljude naokolo. Bannerman je bio nestao. On ponovo pogleda bilješku. Rukopis je bio sličan njegovom vlastitom — brz, bez ukrasa.

— Pažljivo je savio papirić i stavio ga u džep, a onda polako izašao iz saluna.

VIII

Kad se vratio u dvorište trgovačkog ureda, Maury je već bila otišla. A i Hal Jarrett.

Službenik je rekao da su krenuli pješice prema glavnoj ulici. Hodao je niz ulicu, zavirivao kroz prozore i propitkivao besposličare nisu li ih vidjeli. Na posljeticu mu jedan reče da je Jarrett unajmio zapregu u staji za iznajmljivanje:

— Možda ju je odveo da se malo provoza — reče mu čovjek i namigne. — Znaš kakav je Hal.

Dev se bojao da Hala ipak ne poznaje tako dobro. Opsovao je u sebi što je već izgubio toliko vremena i potrčao prema staji iza Bannermanove gostionice. Spuštao se mrak. Skočio je na konja i podbo ga. Maury mu je bila rekla da želi posjetiti prijatelje imenom Sullivan što žive sjeverno od grada. Pretpostavljao je da se Jarrett ponudio da je tamo odvede. Vjerojatno je bar krenuo u tom smjeru...

Ništa se nije moglo pročitati iz ispremiješnih tragova na cestu, a bio je i sumrak, ali on je uporno tragao za tragom kola, sve dok nije bilo toliko mračno da ništa nije mogao vidjeti.

Mjesec obavijen sumaglicom bio je već visoko na nebu kad je Dev stigao do Sullivanove farme. Kad je ušao u dvorište, pas odmah zalaje i u kući se zapali svjetlo. Na vratima se pojavio čovjek ogrnut kaputom preko pidžame. U jednoj ruci držao je svjetiljku, a u drugoj pušku.

— Tko je to?

— Tražim Maury O'Neill. Je li ona ovdje?

— Ne — odgovori čovjek. — Da se nije dogodila nesreća na gradilištu pruge?

Dev ne odgovori već se okrene i pojuri prema Palaceu. Bilo je vrlo kasno kad je stigao tamo, uletio i upitao barmena da li je vidio Jarretta. Čovjek pokaže prstom prema stubama.

— Je li tu ... je li netko bio s njim?

Barmen slegne ramenima i okrene se na drugu stranu.

Dev je grabio po dvije stube. Kad je stigao do vrha, spazi tračak svjetla ispod Jarrettovih vrata. Stavi ruku na kvaku i zazove ga. Odgovori mu nerazumljivo mrmljanje. On okrene

kvaku. Vrata su bila otključana. Unutra je bio Jarrett — sâm. Ležao je na krevetu okrenut na trbuh, lica zarivenog u jastuk.

— Gdje je Maury?

— Pusti me na miru — promrmlja Hal ne pomaknuvši se.

— Gdje je Maury O'Neill? — ponovi Dev.

Hal zagunda. Kad je progovorio, glas mu je bio hrapav i zaigušen jastukom:

— Kod Sullivanovih. Ostavi me na miru. Bolestan sam.

Dev ga uhvati za ramena i snažno prodrma. Jarrett pokušava dohvatiti svoj revolver, ali ga Dev snažno uhvati za mišicu i okrene. Na odjeći mu je bilo zgrušane krvi. Dev ga pljusne posred lica:

— Bolje bi ti bilo da kašeš što se dogodilo.

— Ona je prava divlja mačka, jel' da? — Jarrett se pokušava nasmiješiti. Prijede jezikom preko raspucane usne: — Nije se baš složila sa mnom, pa sam je odveo k Sullivanovima. Zašto?

Dev je govorio polako, pokušavajući zatomiti bijes.

— Ona k Sullivanovima nije stigla.

— Oh...

— Moraš mi reći istinu.

— Pusti mi ruku — promrmlja Jarrett.

Dev samo popusti stisak.

Jarrett ga je gledao s izrazom psa tragača, a onda progovori žalobnim glasom:

— Samo sam htio biti prijateljski prema njoj, a ona mi je odgovorila otrovnim kandžama i ostrim zubima. Ja ... ja samo znam da sam se našao na zemlji, a da je ona podbola konja. Ostavila me da pješačim. Ne znam kamo je odande otišla. Ci-

jeli put nazad u grad u ovim čizmama.

— Bolje bi ti bilo da se nadaš da ćeš je ikad vidjeti ponovo — prasne Dev i pusti mu ruku. Jarrettova glava umorno padne na jastuk.

— Ustani.

— Ne mogu. Bolestan sam.

— Hajde, Hal. Moramo naći tu djevojku. Moraš mi pokazati gdje si je ostavio.

— Ne mogu te optuživati — promrmlja Jarrett — ali imam osjećaj da se ona zna brinuti o sebi — on se s naporom podigne, dođe do vrča s vodom i opere lice: — U redu, idemo.

— Onda požuri, do vraga!

— Čekaj malo, prijatelju. Moram pronaći svoje mokasine. Ne mogu ponovo u ove čizme s rupama — on ih pronađe, navuče i krene prema vratima: — Žao mi je, napravio sam glupost, ali nemoj me nikad više pljusnuti, prijatelju.

Krenuli su glavnom cestom pa skrenuli na sporednu što je vodila u Sullivanovima, a onda Jarrett skrene na livadu i krene prema predjelu obraslom jaskovinom. Obiđe šumarak i ovdje se zaustavi:

— Ovdje smo otprilike stali. Rekao sam joj da je ovo prečica.

Dev skoči s konja i stane proučavati tlo. Nije bilo teško na mekanoj zemlji slijediti tragove. Pronađe mjesto gdje se zaustavio konj s kolima. Najprije je neko vrijeme stajao, a onda je preplašen pojurio.

Hal je sa zanimanjem slušao što je Dev otkrio u tragovima, a onda reče:

— To je bilo kad me je gurnula s kola. Konj je skočio kao preplašeni zec, pojurio dok je

ona nešto vikala čvrsto držeći uzde. Možda je ispao kotač s kola.

Oni krenu preko padine pra-teći trag. Sad je vodio preko polja prekrivenog mjestimice kamenjem. Baklja u Devovim rukama se bila ugasila i upravo kad je htio zapaliti drugu, on se sledi. Odnekud se čulo nerazumljivo mrmljanje.

Vjetar nanese oblake nad mjesec i kamenito polje se za-kratko posve zamrači. On spazi kako nešto leprša između stije-nja. Potrči onamo i ugleda dje-vojku kako leži okrenuta prema mjesecini, lica mrtvački blijeda. Košulja na grudima imala je veliku tamnu mrlju. On je do-takne. Bila je to krv, ali se ispod osjetio drhtaj toplog tijela. On promrmlja zaprepašteno:

– Netko je pucao u nju.

Hal skoči s konja nagne se nad nju dok je Dev stavio ruku na čelo. Ona otvori oči i krikne ugledavši Jarrettovo lice. Ne razmišljajući, Dev skoči i šakom udari Hala u lice. Ponovo je sti-snuo pesnicu, ali je ovaj već ne-pomično ležao.

Dev se okrene djevojci. Oči su joj ponovo bile sklopljene, slabo je disala. On joj dotakne rame, a onda se uspravi. Sada ovdje nije mogao ništa učiniti za nju. Krvarenje je bilo prestalo, ali ako je pokuša podići na konja, moglo bi opet početi. Mora na-baviti kola i lijekove. On pogle-da naokolo. Sullivanovi vjero-jatno nisu bili daleko. Kad je krenuo prema konjima, gotovo se spotakne o Jarretta. Zastane trenutak promatrajući onesvije-štenog čovjeka. Je li Jarrett od-govoran za ovo što se dogodilo? Možda ju je ostavio samu ali si-

gurno nije pucao u nju. On ne bi pucao u ženu. Ali tko bi onda mogao? Osim toga, da li on uopće dobro pozna Hala Jarret-ta? Bezizražajno, dječjačko lice i glupavi smiješak bili su samo maska. Sâm je to priznao. Ali maska čega?

Odlučio je da ne riskira. Uhvatio je Hala za zglobove, odvukao ga do obližnjeg stabla, zavezao mu ruke, a drugi kraj konopa privezao za deblo. Za-tim je uhvatio uzde Jarrettova konja i krenuo prema Sullivanovima.

Kad je stigao, pas ponovo za-laje i iz kuće proviri čovjek sa svjetiljkom.

– Opet ti! Što se, dovraga, do-gađa?

Dev mu ukratko ispriča i on odmah pošalje sina po liječnika a sâm sa ženom sjedne u kola i krene za Devom. Čim se zaustavio, Sullivanova žena skoči s kola, reče mužu neka pridrži svjetiljku, zamoli Deva da se malo udalji, pa otkopča djevojčinu košulju da pregleda ranu.

Činilo mu se da je prošlo bes-krajno mnogo vremena prije nego što ga je pozvala da se pri-bliži. Omotali su je u pokrivače i prenijeli u kola.

– Izgleda strašno – reče Sullivan. – Tko je to mogao učiniti?

Tada se Dev sjeti Jarretta. Po-gleda prema stablu. Hal je bio pri svijesti i promatrao ih po-luotvorenih očiju. Dev izvadi nož i prereže užu oko njegovih zglobova.

– Ti nisi nikakav prijatelj – promrmlja Hal dok je trljao protrnule ruke. – Čini mi se da si mi razbio vilicu.

– Ulazi u kola! – naredi mu Dev.

Sullivan pogleda Hala i namršti se:

– Je li on pucao u Maury?

– Ne znam – slegne Dev ramenima.

– Hvala – progunda Jarrett.

– Hvala, stari druže. – On pogleda naokolo: – Što si uradio s mojim konjem?

– Kod Sullivanovih je. Ulazi u kola!

Hal je i dalje nešto gundao. Kad se prebacio preko strane kola, upita Sullivanovu ženu za Maury.

– Teško je ranjena – prasne ona, a onda doda malo ljubaznije: – Više ne krvari i lakše diše.

Dev priveže svoga konja za stražnji dio kola i popne se na njih. Sullivan potjera konje preko neravnog terena, pazeći da se što manje drmaju. Sporo su se kretali. Dev pogleda beskrvno Mauryno lice. Bila je još u nesvijesti. Pitao se da li je to doista Jarrett napravio. On se bio skvrčio u uglu kola i naslonio glavu na ruku. Disao je duboko i ravnomjerno. Devu nikako nije bilo jasno kako sad može spavati. Ili mu je savjest bila čista, ili je uopće nije imao.

Mjesečina osvijetli metal na Halovu bedru i Dev iznenada shvati da ga uopće nije bio razoružao. Polako pruži ruku prema dršku revolvera, ali se on odjednom nađe u Jarretovim rukama, uperen u Deva. Dižući polako poluotvorene ruke, Dev je odmjeravao njihovu udaljenost od Halova lica. Bio je suviše daleko.

Jarrett se cinično nasmijao i oslonio na lakat:

– Trebao si misliti na to dok su mi ruke bile vezane.

– Slijedeći put ću to napraviti.

– Neće biti slijedećeg puta. Imaš čvrstu pesnicu, ali s revolverom nisi u prednosti, prijatelju. Ako opet pokušaš, sačuvati ću svoje kosti tako što ću ti prosvirati metak kroz grlo.

Sullivan se lagano pomaknuo, pokušavajući dohvatiti pušku ispod sjedišta. Jarrett nije ni pogledao čovjeka kad je progovorio:

– Ja sam umoran, gladan i boli me, gospodine Sullivanu, a osim osim toga nisam baš raspoložen. Bit ću vam zahvalan ako mi ne budete pravili neprilike. Vodite računa samo o svom konju.

Kad su se Sullivanova leđa ispravila i on uhvatio uzde u obje ruke, Jarrett se ponovo obrati Devu:

– Znaš li, prijatelju, da si ti potpuno lud. Sve što si noćas uradio ... Ako je tome uzrok tvoj odnos prema djevojci, ne mogu te baš optužiti. Da mi je netko drugi pri zdravoj pameti ovo napravio, već bi davno bio mrtav, ali tebe ću pustiti da vidim što ćeš sad uraditi – on stavi revolver u korice i ponovo nasloni glavu na ruku. Kad je skopio oči, doda: – Samo drži ruke dalje od mene. Razdražim se kad netko dotakne moj revolver.

– Proklet bio, Jarrett, ti uopće ne znaš što radiš!

– A što bih trebao uraditi?

– Ili mi kaži istinu o Maury ili si najgori lažac s ove strane rijeke.

– Ja sam i jedno i drugo, stari druže – reče Hal zijevajući.

– A sad me pusti da spavam.

Dev se nasloni na ogradu kola. Možda je Jarrett govorio isti-

nu. Možda je u djevojku pucala Jarrettova povrijeđena taština kad ga je odbila, a možda se uopće nije tako dogodilo. Ali ako to nije bio on, tko bi mogao biti? I zašto?

IX

Liječnik je bio visok, u kaputu, košcatog lica. On skine kaput, protrlja ruke i pogledom prijeđe s kreveta na kojem je ležala Maury na Hala Jarretta.

— Ja sam doktor Bloch. Tko je moj pacijent?

— Ona je ranjena — Jarrett pokaže glavom prema krevetu.

— Tko je pucao? — upita doktor dok je započinjao pregled.

— Još ne znamo — odgovori Sullivan.

— Kad otkrijete, javite mi — reče mu liječnik. — Imam lijep komad užeta, koje treba izravnati. Gospodo Sullivan, imate li tople vode?

Sullivan mu prinese zdjelu i on opere ruke, a onda zatraži još čiste vode.

— Dajte i njemu malo — reče liječnik pokazavši na Hala.

— Uh — progunda Jarrett.

— Operi lice. Ako je još nešto ranjeno i to operi. Kad budem gotov s djevojkom, pregledat ću i tebe.

— Sav sam izranjavan. Najviše moja stopala.

Liječnik obrati svu pažnju na Maury, a onda reče ne dižući pogleda:

— Što ti se dogodilo s nogama?

— Duga šetnja u tijesnim čizmama.

— Zašto ih ne uroniš u vodu?

— Do vraga, nisam pomislio na to. Gospodo Sullivan, možete li mi dati malo te vode?

— Posluži se sâm — reče mu

ona radoznalo ga promatrajući dok je uronjavao noge u kabao, iskrivljavajući lice i uzdišući.

— Ovo je čista rana — iznenada će Bloch. — Najgori dio je izašao s krvlju koju je izgubila. Slaba je, ali mlada i srčana.

— Je li se osvijestila? — zapita Dev.

— Spava. Iscrpljena je.

— Mogu li razgovarati s njom?

— Ne. Pusti je neka spava dok se sama ne probudi.

— Moram je pitati što se dogodilo.

— To je nekako vrlo važno — dodade Hal.

— Dobit ćete odgovor na vrijeme. Sada joj je potrebniji odmor nego osveta. Sada je red na tebi — liječnik se okrene Jarrettu.

Dok mu je liječnik čistio rane na licu, vrpeljio se, gundao i mrmljao. Gundao je još dok je liječnik zatvarao svoju torbu i oblačio kaput.

— Njoj će biti dobro — reče Bloch pokazujući prema Maury. — A sada biste se svi mogli malo odmoriti.

— Slažem se — reče Jarrett.

— Vi, momci, možete spavati u staji — reče Sullivan.

Kad su Hal i Dev izašli, sipila je kišica. Dočeka ih pas tužnih očiju, a kad su se pokrili pokrivačem, on legne kraj Deva i nasloni njušku na njegovu prsa.

Dev je ležao u tami otvorenih očiju, slušajući kišu i disanje psa na svojim grudima. Kako je sada počelo padati, obrisat će sve tragove. Pitao se da li je Maury išta vidjela ili je napadnuta iz zasjede. Ponovo se pitao tko je i zašto htio ubiti djevojku. On makne pseću glavu pokušavajući

vajući protegnuti ukočene udove.

— Još nisi zaspao? — javio se Jarrett.

— Nisam.

— Ta crvenokosa cura ti je zbilja pomračila um, je li tako?

— Zar se to vidi?

— Najsigurniji način da čovjek poludi jest da se zaljubi u zgodnu ženu kao što je ta djevojka.

— Ruby je samo željela pastuha.

— Napokon si shvatio.

— To je jedino što sam shvatio — prizna on.

— Nisi baš pametan koliko sam mislio — reče Jarrett. — Ruby je bila stvarno ljuta zbog načina na koji si otputovao. Bila je bijesna i na mene što sam te pustio, ali kažem ti, nisam znao da si tako bedast, a ni da će te namještenik pustiti bez Rubyne potvrde.

— On nije htio, ali ga je Stark nagovorio.

— Johnny Stark? Baš sam bio glup. — Bio je posramljen. — To sve razjašnjava.

— Meni ne. Možda bi mi mogao sve objasniti — reče Dev. Čekao je, ali Hal nije odgovorio. Čuo je kako se miče u mraku. Dev dohvati svjetiljku i zapali je. Jarrett je sjedio namršten i zamišljen.

— Možda — izusti on kao da govori sâm sebi. — Sad kad je Johnny sve zabrljao između tebe i Ruby, mogao bi biti otpušten, ali ne vjerujem u to. On ne voli gubiti.

— Otpušten?

Hal kimne promatrajući Deva:

— Znaš li da postoje svi izgledi da te ubiju? Možda imaš pravo da znaš i razlog.

Dev je čekao. Shvatio je da se Jarrett borio sâm sa sobom i da će mu sve objasniti kad on bude htio.

— Ja sam se povezao s Bannermanom još u Julesburgu — počne polako Hal gledajući u prazno. — Tada je Danforth bio u njenoj milosti. Kad je počela pokazivati naklonost prema meni, a Dolph to još i poticao, postao sam radoznao, opio sam jedne noći Danfortha i dovoljno izvukao iz njega da bih mogao povezati priču.

— Ruby i Dolph su se vjenčali prije rata. Znaš i sâm da je ona zgodna žena, a mislim da je i on bio naočit. On i Danforth su dobro zaradili za vrijeme rata. Ona je sve teškoće prolazila rame uz rame s njima. A onda je on bio teško ranjen. — Hal zastane kao da mu je teško nastaviti priču. — Posljedice će uvijek ostati. Zato je Ruby žena koja stalno, kako ti kažeš, mora imati pastuhe. Zato je ona počela s Danforthom kad Dolph više nije mogao s njom. A možda su osim Danfortha postojali i drugi, ne znam. Kad sam ja naišao, zaljubila se u moj izgled. Poslije mene je bio Johnny Stark, a onda ti...

— A Bannerman to opravdava? Da li ga to smeta?

— Dakako da ga smeta — odvрати Hal. — Ti to, čini mi se, ne razumiješ. On nju voli. I ona njega voli. Ti i ja smo momci, vrtimo se naokolo i mislimo da sve znamo o ljubavi. Ne znamo mi ništa o njoj. U svakom slučaju ne o takvoj vrsti koja postoji između njih dvoje. On joj sve pruža. Što god ona poželi, on će joj dati. Ako joj ne može nešto pružiti, on će pronaći način da joj ispuni želju. Dakako da on

ne voli što ona ide s drugima, ali što može učiniti? Ona izabere čovjeka koji joj se sviđa i Dolph se potruđi da ga dobije

— kao da odabire konja. To je ono što Johnny Stark ne razumije. On ne razumije da je on za nju samo pastuh. On misli da je ona doista zaljubljena u njega i da će je oteti od Dolpha — zajedno sa svim što Dolph posjeduje. Zato je ubio Danforthu i zato će ubiti tebe. Stark je smatrao da Ruby još nešto osjeća prema Danforthu i zato je, čim mu se za to pružila prilika, izazvao svađu i ubio ga. A tada si ti naišao i ona je odlučila da te dobije. Starka je to prilično pogodilo, ali nije te mogao ubiti odmah dok si još u Rubynoj milosti. Boji se da bi to nju moglo okrenuti protiv njega. Zato i nije odmah ubio Danforthu i zato je tebe udaljio iz grada na nekoliko dana. Čini se da mu je uspjelo — posvadio je tebe i Ruby.

— A što je s tobom? — zapita Dev. — Rekao si da si bio u prilično prijateljskim odnosima s njom. Je li Stark i u tebe uperio revolver?

— U neku ruku — prizna Jarrett — ali se nije posebno brinuo za mene. Zaključio je da sam previše bedast da bih mu bio suparnik u njegovim namjerama, a osim toga, pomalo se boji da bih mogao biti brži od njega u rukovanju revolverom.

— Je li Danforth bio brz na revolveru?

— Nije baš. On nije bio unajmljen. On je bio sudionik u poslu. On i Dolph su bili ortaci još za vrijeme rata. Ipak, Dolph je bio mozak svega. Danforth je bio obični kicoš. Da nije bio takav, da se nije motao naokolo i

oko Ruby, Stark ga ne bi ubio. Budeš li podalje od nje, možda te neće ubiti.

— Ruby Bannerman me ni malo ne zanima.

Jarrett ugasi svijeću:

— To daj do znanja Johnnyju. Dev legne razmišljajući o svemu što mu je Hal ispričao.

Vjetar je prekrio nebo oblaci-ma. Dev se naslonio na dovrat- tak i promatrao hladnu, neugodnu kišu. Činilo se da se uvlači u sve naokolo i prodire do kostiju.

— Dev?

— On se okrene i ugleda Jarretta.

— Je li se probudila? — Hal je još bio pod pokrivačem.

— Ne znam.

— Ružan dan?

Dev kimne. Ako su i postojali neki tragovi, sad će biti izbrisani.

— Možda se sjeća nečega — reče Hal. — Možda je nešto zapazila.

Dev pogleda u nebo i počne zakopčavati kaput. Okrene se osjetivši Halovu ruku na svom ramenu.

Jarrett zamahne drugom rukom i udari ga neočekivano posred lica. Dev strese glavom i nasloni se na zid.

— Ovo sam ti bio dužan — reče Hal. — Misliš li da smo sada jednaki?

Dev obriše usta:

— Tko je pucao u Maury O'Neill?

Jarrett se ljutito okrene. Kad je Dev krenuo prema kući, on šutke krene za njim.

Kuhinja je bila topla. Vatra je svjetlucala iz velike željezne peći na kojoj je ključala voda. Mirisali su prepečenac.

– Nemojte tu stajati kao ovce
– pozdravi ih Sullivanova žena.
– Dodite i doručkujte nešto.
– Kako je gospođica O'Neill?
– zapita Dev.

– Još spava, ali trebala bi se uskoro probuditi. Moja najstarija kći Rosy je s njom. Zvat će nas kad se probudi.

Sullivanova žena postavi stol i počne pržiti slaninu. Upravo je stavljala jaja, kad su se vrata otvorila.

– Mislim da se budi – reče djevojka na vratima.

Sve četvoro pojure u sobu i okruže krevet. Maury ni očni kapci zatrepere i ona otvori oči.

– Maury – zazove je Dev jedva čujnim glasom.

Ona ga pogleda, a onda se nasmiješi:

– Oh, to si ti – promrmlja ona. Ugledavši gospodu Sullivan, upita: – Što se dogodilo?

– Umiri se, dijete – ona metne dlan na Maury no čelo. – Sad je sve u redu. U mojoj si kući.

– Da li se sjećaš što se dogodilo? – zapita Dev.

– Što se dogodilo? – ponovi ona, namršti se, pogleda okola i ugleda Hala: – Ti!

– Je li to bio on? – zapita Dev živo.

Činilo se da ga ona ne razumije.

– Reci mu – reče Jarrett. – Kaži mu jesam li to bio ja?

– Ti? – ona se namršti. Glas joj je bio nesiguran, a u očima se ogledala smetenost.

– Ali ti se sjećaš, je li tako? – zapita Jarrett.

Ona polako kimne.

– Da. Izgledao si smiješno dok si sjedio tamo u grmlju pošto si pao s kola, ali bila sam

suviše bijesna da bih se mogla smijati.

– Sjećaš li se što se dogodilo, pošto si me gurnula s kola? – zapita je Jarrett. – Sjećaš li se kad si pogodena?

– Pojavio se između stijenja – reče ona tiho. – Na sebi je imao samo hlače. Na ramenu mu je bila puška. Kad se pojavio tako iznenada, konj se preplašio. Propeo se na stražnje noge i vidjela sam da iz puške izlazi plamen. To je bio Indijanac s kosom spuštenu do ramena i velikim bijelim znakovima na grudima.

– Indijanac – ponovi Jarrett. – Jesi li čuo, Dev? Indijanac!

Dev kimne, ali ne reče ništa.

– Sad ste čuli što ste htjeli – reče Sullivanova žena. – Sad možete u kuhinju i nešto pojedite ako ste gladni, a ja ću se pobrinuti za djevojku.

Jarrett pride peći i počne pržiti jaja, a onda pogleda Deva:

– Što ti je? Djevojka ti se probudila i rekla što si htio znati. Njoj je dobro, a ja nisam pucao u nju. Osim toga, doručak je gotov, a ti ne izgledaš baš sretan.

– Ona je rekla da je to bio Indijanac – reče Dev.

– Zato nisi zadovoljan? Žao ti je što to nisam bio ja?

– Čini mi se da tu nije sve u redu.

– To je bio Indijanac – reče Hal tvrdo. – Postoji li razlog zbog čega bi lagala. Bio je to jedan od onih Siouxa i mislim da znam gdje bismo mogli tražiti.

– Ne mogu vjerovati da su to bile Lakote. Oni to tako ne rade.

Jarrett je napunio tanjur jajima i šunkom i pružio ga Devu.

– Možda je više želio konja nego kosu. Kad je počeo bježati, pošao je za njim.

– Možda – zamišljeno će Dev, ulije sebi kavu i uzme jaja.

– Nisi baš osobit kuhar.

– To mi nije zanimanje. Ako ne voliš moje kuhanje, hrani se sâm.

– Nemoj se ispričavati.

– Jeo sam i gore stvari – reče Hal kad je kušao jelo.

– Sjećam se kad sam... što ti je?

Dev mu daje znak rukom da ušuti.

– Dolaze konji. Dva...

– Imaš dobar sluh. Ništa ne čujem, ali... da, sad ih i ja čujem.

Kad su konji ušli u dvorište, pas zalaje. Stigao je Sullivan. Za sobom je vodio konja. Pas je trčkarao oko njega i njuškao ga.

– Dobro jutro! – pozdravi on Deva. – Hoćeš li pogledati što sam našao u šumi?

– Hej, pa to je konj kojeg sam jučer unajmio – reče Hal gledajući preko Devova ramena. – Gdje ste ga našli? Gdje su kola?

– U šumi – reče Sullivan, ude u kuhinju i natoči šalicu kave. – Kola su gotovo uništena i čudim se kako se konj izvuкао, ali našao sam ga kako mirno pase.

– Indijanac – sarkastično će Dev. On pogleda Jarretta. – Indijanac koji je više želio konja nego jarkocrveni skalp.

Jarrett se mrštio i gundao okrenuvši se od Deva.

– Što se dogodilo s jelom? – upita Sullivan. – Ne izgleda baš najbolje. Gdje mi je žena?

– Ovdje sam – reče gospoda Sullivan izlazeći iz sobe. – Po-brini se za konje. Dobit ćeš doručak na vrijeme.

– Ja sam gladan – brundao je Sullivan.

– Maury te želi vidjeti – okrene se žena Devu i povede ga u sobu.

Maury je ležala naslonjena na jastuke, sa šalom oko ramena i kosom spletenom u debele pletenice. Boja joj se bila vratila u obraze i djevojka mu se nasmiješila.

– Možete li mi napraviti uslugu, gospodine Devereaux. Možete li poći do gradilišta i reći Fitzpatricku što se dogodilo?

Pogledao je u njene zlatne oči. Nije bio oduševljen porukom, ali je kimnuo.

– Reci mu da sam dobro i neka ne bude zabrinut – kad ga je pogledala, prestane se smiješiti. – Što ti je?

– Ništa – promrmlja on. – Bolje je da odmah krenem.

– Cekaj – zovne ga ona kad se okrenuo. – Nešto te muči?

– Ne.

– Je li to zbog svega što se dogodilo? Zato što sam ranjena?

– Ne – ponovi on.

– Vratit ćeš se, jel'da? – pogled joj bio ozbiljan.

– On kimne i brzo izade. U kuhinji nade Jarretta.

– Hajde! Idemo na gradilište pruge.

– Ja ne idem. – Hal prijede rukom preko masnica na licu.

– Glasovi se brzo šire, a oni radnici tamo su obična banda razbijača. Nije mi do prijateljstva s njima. Ne namjeravam upasti među njih s ovakvim ožiljcima.

– Bojiš se?

– Mogu se odjednom uhvatiti sa dvojicom ili trojicom, ali ne sa cijelim logorom.

Dev obuče kaput i krene pre-

ma vratima. Hal je išao za njim i govorio:

— Znaš kako je to. Ta djevojka nije od onih... Ljudi ne shvaćaju... znaš što mislim reći, Dev. Ako si imalopametandržat češ se po strani od tog logora — i dalje je govorio dok je Dev sedlao konja. — Barem neko vrijeme. Znaš li da si i ti umiješan u ovo? Nećeš to lako objasniti.

— Možda je tako, ali Maury želi da prenesem poruku Fitzpatricku.

Jarrett stavi sedlo na svog konja:

— Tko je Fitzpatrick?

— Njena jedina prava ljubav.

— Uh!

— Njena vlastita i jedina prava ljubav. Tako je rekla. Njen zaručnik, pretpostavljam.

Jarrett opsuje kroz zube.

— Znaš li da upadaš u nepriliku? Kad bih bio na tvom mjestu, uzjahao bih konja i krenuo prema zapadu. Ne bih se zaustavio sve do San Francisca osim da napojim konja.

— Ne znaš ni polovicu svega

— Dev promrmlja sâm za sebe i skoči u sedlo. Jarrett, potjera konja uz njegovog.

— San Francisco je pravi grad. Jesi li ikad bio ondje?

— Nisam.

— Ne znaš što je život dok ne vidiš San Francisco. New Orleans nije ništa u usporedbi s njim. Moraš jednom otići tamo. Možemo poći zajedno. — Kako Dev nije odgovorio, on dodaje: — Možemo prevaliti dobar dio puta dok ne padne mrak.

— Vjerojatno, ali nisam završio posao u Laramieju.

X

Kiša je napokon prestala, ali vjetar je i dalje tjerao po nebu

niske, bijele oblake. Činilo se da je tmurno vrijeme prigušilo život u gradu. Ulice nisu bile pune ljudi i nije se čuo smijeh. Dva čovjeka dođu zajedno do Palacea, a onda Jarrett dotakne rub šešira:

— Ovdje ću te napustiti.

Dev kimne. Jarrett je trenutak oklijevao, kao da čeka odgovor, a onda se okrene da bi privezao konja. Još jedanput pogleda Deva i uđe u gostionicu.

Kad je Dev došao pred štalu, iz nje izide sluga koji je tu radio i zapita ga gdje su kola. Pri tom je gledao konja.

— Razbijena su. Za naknadu pitajte Hala Jarretta.

— Možda će Bannerman to nadoknaditi — on će sumnjičavo, a onda dodaje: — Jesi li ti lovac na bizone?

Dev kimne.

— Neki stranac te tražio po gradu.

— Tko?

— Stranac, glupane! Neki krupni čovjek u crnom, s visokom kragmom na košulji i malom bradicom. Gradski čovjek, rekao bih. Posljednji put sam ga vidio dok je ulazio u Bannermanovu kuću.

Dev se pitao tko bi to mogao biti. Opis nije odgovarao nikom koga je poznavao.

— Zahvaljujem — promrmlja on sluzi.

— Nemoj mi zahvaljivati. Ne bih ti rekao da mi nisi vratio konja.

Dev sjaši s konja ispred Palacea i uđe. Zastane na vratima i pogleda naokolo. Nije bilo gužve kao obično, ali je zato bilo glasno i zadimljeno kao i uvijek. Spazio ih je. Krupan čovjek, očito iz grada, i Bannerman razgovarali su za šankom. Sje-

tio se. Bio je to Pinkerton. Htjede izaći, ali se zaustavi. Zašto da bježi? Pinksovi ga nisu tražili. Samo su se vrtjeli okolo. Ako on nešto pogriješi, mogu ga odvesti u Illinois da odgovara pred sudom.

Pitao se zanimao ili se Pink za čovjeka po imenu Devereaux ili samo nevezano razgovara da bi saznao nešto što bi mu koristilo? To im je bio najdraži trik. Zna li Bannerman da razgovara sa špijunom?

Dev je razmišljao o komadiću papira s Bannermanovim rukopisom u svom džepu. Rukopis telegrafista. Danforth i Bannerman su dugo bili ortaci. Da li je Bannerman bio onaj drugi koji je bio na vlaku prije nego što se ono dogodilo u Willis Sidingu? On krene prema njima.

– Dev, drago mi je što te vidim – pozdravi ga Dolph. – Ovo je gospodin Vanarnam iz New Yorka. Zanima ga lov na bizone i malo smo razgovarali o tome. To se tebe tiče, ili će se ticati ako te bude zanimalo.

Dev kimne, a čovjek se široko nasmiješi:

– Drago mi je gospodine...?

– Devereaux. Možda ste već čuli za to ime?

Pinkerton uspije iskriviti lice u zbunjenu grimasu, a onda nastavi razgovor s Bannermanom dok je Dev naručivao pivo. Uzimajući već, on pogleda u ogledalo. Dok je tako promatrao Bannermanovo lice, počne bubnjati prstima po stolu. Bilo je to neujednačeno tuckanje.

Bannerman se bio okrenuo konobaru da mu nešto kaže, ali se naglo prekine. Oči mu se u ogledalu sretnu s Devovima. Dev je u njima mogao pročitati zaprepaštenost. Onda Banner-

man nastavi razgovor s Vanarnanom, ali nije bilo sumnje da je pročitao Devovu poruku koju mu je otkucio i to ga je zaprepastilo. »Vanarnam je Pinkerton. Zna za nesreću vlaka.« To je bila poruka koju je ipak Bannermanu nešto značila. Ali što mu je značila? I na koju nesreću je mislio? Na onu u kojoj je stradao Nike Conners, na onu u Willis Sidingu ili neku drugu?

Čuo je kako Bannerman prekida razgovor i nakon nekog trenutka se ispričava:

– Hoćete li me ispričati, gospodine Vanarnam? Imam hitan razgovor s Devereauxom.

Pink kimne i Bannerman daje znak Devu da ga slijedi. Nastojeći da izgleda ravnodušno, s vrčem u rukama, Dev krene za njim. Osjetio je Bannermanovu nervozu i bar za trenutak je bio u prednosti.

Kad je Bannerman zatvorio vrata za njima, zaključao ih je i stao iza velikog stola. U ruci mu je bio revolver:

– Tko si ti?

– Devereaux – odgovori Dev nedužnim glasom s rukama napola u zraku.

– Stavi svoj revolver na stol. Polako, lijevom rukom, i reci mi što si ti:

Dev polako skine opasač i spusti ga na zemlju. U desnoj ruci je držao vrč i popio gutljaj nastojeći da izgleda bezbrižno:

– Malo sam derač koža, malo gonić.

– Zašto si ovdje?

– Ne znaš?

Bannerman je kimao glavom pokazujući da zna ili da bar misli tako:

– Poslao te starac?

Dev se pitao da li misli na majora Nordstadta. Da li je

znao za dogovor s majorom?

Činilo se da je Bannerman zadovoljan svojim zaključkom.

— Je li te poslao da me ubiješ?

To se nije moglo ticati majora. Ali na koga je mislio?

— Što vi mislite? — zapita Dev.

— Mislim da je glup. Pokopao sam i posljednjega ubojicu kojeg je poslao u Julesburg. Zar ne shvaća da to ničem ne vodi? Papiri su na sigurnom mjestu. Ako ja umrem, Ruby ih još ima, a ako se njoj nešto dogodi, svi će doći u ruke zakona. Neću te ubiti jer želim da mu prenesesh poruku. Kaži mu da sam cijelu priču napisao i osigurao. Ako se išta dogodi meni ili mojoj ženi, cijela priča i papiri u kojima su dokazi izaći će na svjetlo dana. Sad razumiješ?

Dev ga je ravnodušno gledao.

— Dobro, nije važno da li razumiješ ili ne. Samo mu prenesi poruku i on će razumjeti. Bolje bi mu bilo da shvati.

Dev polako kimne nadajući se da će još nešto reći i tako otkriti o kome to govori.

— Taj stari glupan — promrmlja Bannerman više za sebe. — Dopustio je da se Pinks približi. Da li shvaća što bi se dogodilo da on bilo što otkrije?

— Možda nije on poslao Pinksa.

Bannerman je bio preneražen.

— Ali ti si rekao da Pinks zna o nesreći u Willis Sidingu... kako bi drukčije mogao znati...?

— on se zagleda u Deva: — Ti to nisi rekao? Nisi ništa rekao o Willis Sidingu... tko si ti, Devereaux?

Dev je pokušavao sročiti odgovor neprestano ponavljajući

u sebi ime, a onda Bannermann prasne:

— ... od Charlieja Danforth! Nije te starac poslao! Ti si onaj prokleti telegrafist što ga je Charlie...

— Dolph! — vikne netko s hodnika.

Bannerman se okrene prema zaključanim vratima. Dev baci vrč. Čuo je revolver i bacio se ispred stola. Netko je lupao po vratima. Jarrett je dozivao Dolpha.

Bannerman je bio primoran obrisati oči i Dev se baci zgrabivši Dolpha za zglobove i primoravši ga da ispusti mali revolver. Ali prst Dolphov je već bio na okidaču i on opali tik kraj Devove glave. Revolver je sad bio prazan. Iza Deva čula se lomljava. Kad se okrenuo, vrata su bila napola razvaljena. U taj tren Bannerman skoči prema Devovom revolveru što je ležao na podu, ali je Dev bio brži, udario ga u vrat i on se srušio. Vrata se ponovo zatresu i popuste. Iza njih je stajao Jarrett. Dev baci svoj revolver u Hala i on posrne u hodnik. Dev pojuri naprijed i udari šakom Jarretta u želudac. Oči im se na trenutak sretnu. U Halovima se čitalo iznenađenje, uvrijeđenost, a onda i on pade na lice.

Zgrabivši opasač i revolver, Dev pojuri niz stube ali se naglo zaustavi. Iz prizemlja su se čula dva pucnja.

Polako krene. Čuo se žamor ljudi u gostionici. Svi su stajali uz zidove napravivši tako prostor oko šanka, gdje su bila dva čovjeka. Prvi je bio Johnny Stark s revolverom u ruci, a drugi je ležao s revolverom u ruci. Iznad njih se dizao dim i miris baruta. Netko iz gomile

pride i okrene tijelo na leđa. Košulja na grudima bila je crvena od krvi, a oči ukočene. Jubbe Engels je bio mrtav.

Johnny Stark stavi revolver u korice i okrene se da nešto popije. Pijanist ponovo počne svirati, netko se nasmije i gomila se pokrene.

Dev zakopča opasač s revolverom i krene niz stube. Žurno se probijao kroz gomilu da što prije izađe na ulicu. Zgrabio je uzde, skočio na konja i podbo ga. Bannerman će mu, zacijelo biti na tragu. Kad je zašao za ugao, okrene se. Tlo je bilo suviše raskvašeno da bi ostavilo traga kopita. Barem mu je to išlo u prilog.

Njegov konj instinktivno krene prema štali. Ispred štale bio je Halov konj. Ako Bannerman krene za njim, isto će napraviti Stark i Hal. Dev krene prema štali. To mu neće oduzeti puno vremena, a njih će malo usporiti. On otvori vrata štale i istjera konje. Oni se razbježaše svi osim Bannermanova. On ga brzo odveže i konj pojuri za ostalima. Dev krene prema svom konju, ali krajičkom oka spazi kako se nešto miče ispod pokrova na kolima što su stajala u kutu. On izvadi revolver i naglim trzajem skine platno.

Djevojka krikne gotovo nečujno, ali njemu to prodre do kosti. Zgrabio ju je i stavio joj ruku na usta. Trgala se kao divlja mačka.

— Tiho! Neću ti ništa.

Ona se umiri i on makne ruku s njenih usta. Ljubičasto-plave oči su bile raskolačene od straha.

— Becky Engels — reče on. Činilo se da ga je prepoznala. Bacila se na dno kola, pokrila

lice rukama i ponovo počela plakati. Dev je stavio revolver u korice, kleknuo i stavio joj nježno ruku na rame. Činila se iscrpljenom od dugog plakanja.

— Molim te, pomози mi — uspjela je reći.

— Kako ti mogu pomoći?

— Odvedi me odavde!

— Kući?

— Ne! Daleko — u New Orleans, San Francisco ili u Denver, bilo kamo samo što dalje odavde, što dalje od njega. — Zastala je da uhvati zrak, ali više nije plakala. — Molim te.

— Moraš ići kući, Becky — reče joj on nježno. — Tvoja obitelj te sada treba.

— Ne, ne, ne! Oni me ne žele. Istjerat će me. Kad Paw otkrije da sam pobjegla, ubit će me.

— Kad Paw otkrije... To je značilo da nije znala za očevu smrt. Nije plakala zbog toga.

— Nitko te neće povrijediti.

— On hoće. Vidiš li? — ona mu pokaže modricu na licu.

— Je li te otac udario?

— Johnny je to učinio.

— Johnny?

— Johnny Stark.

— Zašto?

— On je moj. Ja sam njegova, ali kad dođem ovamo, on... on... molim te... — ona ga uhvati oko vrata i nasloni mu glavu na rame: — Pobjegla sam i došla k njemu, ali on me udario. Moram i od njega pobjeći.

— Umiri se — morao ju je izvući odavde prije nego što se pojavi Stark.

— Povest ćeš me? Odvest ćeš me u New Orleans?

— Odvest ću te dalje od Star-ka.

Ovila je obje ruke oko njegova vrata i naslonila svoje lice uz njegovo:

– Volim te.

On se oslobodi njenih ruku i pomogne joj da ustane. Tada je podigne na konja. Kad je uzjahao, ona se nagnula i opet mu ovjesila ruke oko vrata.

Kiša je ponovo počela i konj je jedva izvlačio noge iz blata, ali kad su izašli iz gradskih ulica, bilo je lakše. Dev je osjetio kako ga Becky steže oko struka.

– Jak si. Jesi li jači od Johnnyja?

On promrmlja nešto nerazumljivo. Pita se kako se uspjela spetljati sa Starkom. Stark je bio Bannermanov čovjek, a Jube je mrzio Bannermana.

– Ramena su ti šira od njegovih. – Glas joj je bio nježan i dremljiv. – Jesi li ikada bio u New Orleansu?

– Nisam.

– Johnny mi je bio obećao da će me odvesti onamo. Rekao je da sam isto tako lijepa kao i sve one dame tamo, a o njima je sve znao.

– Kladim se da jest.

– On nije obični prljavi farmer kao što su moji – počne ona. – On je s Istoka i njegovi imaju mnogo konja, slugu i robova. Bar su imali do rata. Jenkinsi su sve to spalili. Zbog toga su on i Paw bili tako dobri. Paw kaže da Johnny razumije što znači kad ti netko spali kuću i protjera te s vlastite zemlje. – Nije bilo tuge u njenu glasu. Govorila je polako, gotovo lijeno, kao da sanja otvorenih očiju: – Ali Johnny kaže da će se opet popeti na vrh. Sve je isplanirao, a onda će ići u New Orleans i ime Stark će ponovo biti poznato i štovano, kao i prije rata. Obećao mi je da će me povesti i da ću biti prava dama u lijepim haljinama.

– Tvoji su prijatelji s Indijancima?

– Dakako. Ovdje nije bilo nikoga osim njih kad smo mi stigli, ali sada je tu željeznička pruga.

– Tvoj otac je pomagao Indijancima kad su kvarili prugu?

– On mrzi željeznicu.

– Zašto?

– Željeznica nam je oduzela zemlju u Illinoisu. Ljudi sa željeznice su došli i htjeli da im proda jeftino, ali ih je on otjerao s puškom. Oni su se vratili, zapalili kuću i sve ostalo. Rekli su da bi i gore napravili da nije potpisao. Morao je i oni su mu dali velika kola. Tako je došao ovamo. Onda je ovdje bilo lijepo. Otac bi kazao da ovdje nema željeznice milijama naokolo.

– Ali sad prolazi ovuda.

– Ide za nama kao da smo ukleti. Sve će ovdje uništiti. Otac je prestao sijati i saditi i samo tumara okolo s Indijancima i Ligeom. Kad 'dode kući, uvijek je mrzovoljan i više na mene. Ponekad me i udari. Mrzim ga. Sve ih mrzim!

– Odjednom se ona ukoči i zgrabi ga za ruke: – Netko nas slijedi!

XI

Dev pogleda preko ramena. Nije vidio ništa, ali djevojka šapne:

– U grmlju je. Misliš li da je to Paw?

– Ne. Stavi mi glavu na rame i pretvaraj se da spavaš. Nemoj mu dati do znanja da si ga opazila.

Krajičkom oka Dev je promatrao grmlje. Prošlo je još prilično vremena dok nije spazio kretanje, ali od tada ga je mo-

gao slijediti nagađajući gdje bi mogao biti skriveni jahač.

Onda ga je ugledao. Samo na trenutak, ali je uspio zapaziti crveno pero i indijanski pokrivač oko ramena. Dev skrene sa ceste prema šumi. Tuda je prolazila stazica što je vodila prema Engelsovoj kući. Morao je djevojku dovesti kući prije nego što počnu neprimlike.

Ona se iznenada ispravila.

— Kamo me vodiš?

— Kući.

— Ne! — ona mu zarije nokte u rebra. — Nećeš me odvesti kući!

— Moram te odvesti na sigurno mjesto.

— Ne, ne, ne! — udarala ga je šakama po ledima.

Ali on nije na to obraćao pažnju. Odjednom ga prožme osjećaj da mu Indijanac više nije za petama. On se ohrabri, ogleda se i sad je bio siguran u to. S olakšanjem krene dalje, ne obraćajući pažnju na djevojčino protivljenje.

Nešto se pomaklo ispred njega. Pogledao je niz padinu kuda je vodila staza. Pred njega izroni Indijanac. Zaobišao ih je kad su skrenuli sa ceste. Sad je bio bez šešira i pokrivača, gol do pojasa. Mokra kosa mu se bila slijepila na ramenima, a na prsima su se svijetlile sive pruge. Držao je uperenu pušku.

Dev zgrabi djevojku, skine je s konja, a onda se i sâm baci s konja. Odjekne pucanj i on osjeti oštar bol. Klečao je u blatu dok ga je djevojka obgrlila oko vrata. On je odgurne, izvuče revolver i zavuče se pod trbuh konja. Kad je zapucao, konj se ponovo uznemirio. Tek sad ponovo osjeti oštar bol. Bio je ranjen u ruku. Stisnuo je zube od mu-

ke, uhvatio konja za uzde pokušavajući ga umiriti, ali su mu se prsti bili ukočili i nije uspio.

Bol je bila nepodnošljiva i jedva se svladao da iz vida ne izgubi Indijanca. On uhvati revolver zdravom rukom i nacilja u njega.

Indijanac je upravo punio pušku. Ili možda nije? Nije to pravo ni shvatio, kad je puška ponovo opalila. Sad je on pritisnuo okidač. Indijanac se trgnuo i pao iza stijene. Je li ga pogodio? Nije bio siguran. Konj se ponovo stao propinjati, trgati uzdama i ponovo je morao obratiti pažnju na nj. Uspije nategnuti uzde, spustiti glavu konja i bol u ukočenoj ruci malo popusti.

Nešto se ponovo pomakne između stijena. On spazi Indijanca kako proviruje ali bez puške.

— Nije dobro ovo što radiš. Puška ti je zatajila. Tvoja žena će zbog tebe noćas odrezati kosu! — vikne Dev.

Indijanac se povuče, a onda Dev začuje topot kopita. Indijanac je bježao.

Konj se napokon smiri. U Devovoj ruci je bubnjalo od bola. On se naslonio na konja duboko dišući, a onda pogledao rukav kaputa. Na mokrom platnu, između lakta i ramena, bila je rupa. Nije mogao vidjeti krv. Kad je pokušao privući ruku da bi pogledao izbliza, nije je mogao pomaknuti.

— Deveraux! — Djevojka je sjedila u blatu držeći njegov revolver objema rukama: — Ako me pokušaš odvesti kući, ubit ću te.

Bio je suviše umoran da bi mu sad netko dosadivao.

— Ne puca ako nije otkočen — reče on.

Ona pokuša pritisnuti obarač jednom rukom, ali nije uspjela, a kad je pokušala s obje, gotovo ga ispusti iz ruke. Gledao ju je strpljivo, ali ta je strpljivost bila od posljedica iscrpljenosti. Ona ponovo počne plakati i napokon ispusti revolver pognuvši glavu. Dev uzme revolver, obriše ga od blata i stavi u korice.

— Becky! — počne on, ali ga ona nije gledala. — Becky, ustani!

— Ne! — brundala je ona. — Ne smiješ me odvesti kući. Neću ići. Paw će me ubiti!

Razmišljao je da li da joj kaže da joj je otac ubijen, ali jednostavno nije mogao izgovoriti riječi.

— Onda ću te odvesti na drugo mjesto. Samo mi daj ruku i ustani.

Ona podigne lice. Oči su joj bile raskolačene od nade:

— New Orleans?

Sad se doista razljutio. Što god napravila, sama je kriva.

— Daj mi ruku!

Gledala ga je, ali se nije pomakla. On polako skine kaput i pogleda ranu. Iz nje je polagano curila krv. Morao je zaustaviti krvarenje. Čudno, kako čovjekov život može izaći kroz tako malu rupu. On ponovo zamoli djevojku za pomoć. Gledala ga je podbuhlim i crvenim očima. Znao je da se neće pomaknuti. Zdravom rukom odvezao je rubac oko vrata i nekako uspio čvrsto povezati ranjenu ruku. Onda je skinuo pojas, pričvrstio ga oko vrata, provukao ruku i tada osjetio da mu je malo lakše. Nekako je prebacio kaput preko ramena i zakopčao dugme ispod vrata. Da bi se održao na nogama, naslonio se na konja. Osjećao se strahovito iscrp-

ljenim. Stresao je glavom pokušavajući razbistriti misli. Mora se popeti na konja i krenuti dalje. Obratio se djevojci:

— Ustani i popni se na konja.

— Ne mogu! — Ona prekrije lice rukama.

— Onda ostani ovdje — on se prihvati za sedlo i popne se na konja.

— Ne! — vikne Becky i skoči na noge. — Nemoj me ostaviti!

— Onda hajde.

— Molim te, nemoj me odvesti kući. Povedi me bilo kamo, samo ne onamo!

»Pravo je dijete« mislio je. »Preplašeno, sebično, suludo dijete«. Nije znao kamo da je odvede. Znao je da je izgubio mnogo krvi i da treba pomoć. Tad se sjeti Sullivanovih.

— Dobro, neću te odvesti kući.

Ona mu ponovo ovije ruke oko pasa:

— Hoćeš li me povesti u New Orleans?

Sivo nebo je bilo potamnjelo. Vjetar je još puhao. Konj je jedva izvlačio noge iz blata. Sullivanovi vjerojatno nisu bili daleko, ali Devu se činilo da nikad neće stići. Sjećao se da je na jednom mjestu zaokrenuo, ali sada je bilo suviše mračno. A djevojka mu je spavala na ramenu i bila je vrlo teška.

On zastane. Je li to zalajao pas? Možda sanja? Podbode konja. I onda se iznenada pojavi svjetlo, toplo žuto svjetlo. Bio je blizu. Vrata se otvore i pojavi se Sullivan.

— Tko je to? Devereaux?

Devu je bilo smiješno gledati čovjeka u pidžami. Je li očekivao njegov iznenadni dolazak u ovo doba noći?

– Što se sad dogodilo? Tko je to s tobom?

Prije nego što je išta mogao odgovoriti, djevojka skoči s konja, potrči prema Sullivanu i objesi mu se oko vrata:

– Molim vas, pomozite mi!

On se pažljivo oslobodi njena zagrljaja i ljubazno je upita o čemu je riječ.

– Pobjegla je od kuće i traži nekoga tko bi je poveo u New Orleans.

Na vratima se pojavi gospoda Sullivan.

– Što se dogodilo? Oh, Deveaux... – ona ugleda Becky. – Tko je to?

– Zalutala je – reče Dev i iznenada osjeti vrtoglavicu. Morao se uhvatiti za sedlo.

– Ti si ranjen! – čuo je Sullivanovu ženu.

– Pogodio me metak u ruku. Mislim da sam izgubio nešto krvi.

Sullivan pruži ženi svjetiljku i pomogne Devu. Čim je sjeo, odmah mu je bilo lakše, ali mu se od viskija što mu je Sullivan dao opet počne mutiti u glavi. Nije znao što se događa oko njega. Nekako mu dopre do svijesti da je Becky poslana u drugu sobu i da je Sullivanov sin pošao po liječnika. Znao je da ga je Sullivan pitao što se dogodilo i da mu je rekao nešto nevezano, ali mu to nije bilo važno. Jedina stvar koju je tog trenutka želio bila je da legne i sklopi oči, ali znao je da to ne može učiniti.

– Izvoli – iz daljine je čuo glas gospođe Sullivan. Pružala mu je gorku, crnu kavu. Na licu je osjećao njenu ruku. Vidio je njeno naborano lice i zabrinute oči.

– Popij ovo, bit će ti bolje.

Kad je popio, stavila mu je vlažni oblog na čelo, a Sullivan je rezao rukav košulje na ranjenoj ruci. Sad se doista bolje osjećao. Popio je još malo, a onda preko ruba šalice spazio Maury O'Neill.

– Ti si ranjen?

– Maury, nisi trebala ustati! – vikne gospoda Sullivan, ali se činilo da je djevojka nije čula. I dalje je stajala na vratima sobe.

– Je li rana teška?

– Ne – odgovori on.

– Ako baš hoćeš... – mrmrljala je Sullivanova žena pomažući joj da sjedne. Kad je djevojka zatražila šalicu kave, ona se usprotivi: – Nećeš moći zaspiti.

– Kako se može spavati kad on luta okolo i pravi buku koja bi probudila i medvjeda? – reče Maury i uzme kavu. Onda doda: – On dođe, pa ode, pa opet dođe u novoj košulji, a kad se ponovo pojavi, onda je s metkom u ruci i tko zna da li će ikad više doći.

– Nisam htio da me ubiju, ako si to mislila.

– A jesi li želio da budeš ranjen?

– Nisam. Nije bilo lijepo od nje, što se ljutila kad on nije pravo mogao ni misliti što da joj odgovori.

– Kad bi imao bar ptičji mozak, pustio bi raznorazne potjere i prihvatio se pametnijeg posla – na željeznici.

– Već sam radio za željeznicu.

– I okanio si se toga?

Činilo se da hoće reći kako pametan čovjek to ne bi uradio.

Pitao se zašto joj je to uopće rekao, ali onda odluči da svrši s tim i da joj sve kaže.

– Stavljen sam na crnu listu. I onda joj reče sve. Znao je da time ne čini dobro. U glavi mu se još mutilo i mislio je da joj neke stvari ponavlja, ali je nekako uspio dovršiti. Završio je objašnjavajući svoju sumnju u Bannermana.

– To je ta divlja guska koju tjeram.

Dugo je stajala bez riječi, a onda reče:

– Kad to riješiš, hoćeš li se vratiti željeznici?

„Povjerovala mi je“ pomisli on oduševljeno. Ipak, tu je još bio Fitzpatrick, njena jedina... imala je svoje planove i bila je sretna. Da li on ima pravo...? Imao je bar to prokletu pravo da joj kaže što osjeća prema njoj. Ona mora odlučiti. Reći će joj. Ona to mora znati.

On je pogleda u oči.

– Zaljubljen sam u tebe.

Ona skrene pogled. Zacrvenjela se.

– Gospodine Devereaux – glas joj je zvučao prilično ogorčeno, a onda se nasmiješila i, gledajući ga ispod trepavica, rekla nježno: – Ipak si to rekao...

– Ti si znala...

– Zašto ne? Otkad i ja tako osjećam...

Gospoda Sullivan se nakašlja.

– A Fitzpatrick? – pogleda je Dev.

– On će se složiti – reče Maury. – Ako se ne slaže, nema što reći.

– Ali ja sam mislio da ti... on – ne izreče do kraja, ali ona ga je razumjela i mirno reče:

– Istina je da Fitzpatrick i moj ujak..., ali moj život je moj vlastiti i postoje stvari o kojima samo ja odlučujem.

On se nasmiješi. Nije se mo-

gao svladati. Kakav bi bio glupan da je otišao, a da joj ništa nije rekao...

– Konji! – iznenada će Sullivan i izviri kroz vrata. – Liječnik.

XII

Gušio se. Dev kašljući otvori oči. Liječnik mu je polako uljevao viski u usta. On pogleda liječnikovo naborano lice i uspije se nekako nasmiješiti.

– Tako je već bolje – reče liječnik.

– Što? – upita Dev.

– Ti – odgovori Bloch. Između palca i kažiprsta držao je komadić metala: – Želiš li ovo za uspomenu? Ili već imaš cijelu kolekciju?

– Ne, hvala. Radije bih to zaboravio – odgovori Dev. Pogleda naokolo. Bili su ga prenijeli u dječakovu sobu i sad je ležao na krevetu. Pokuša se pridignuti na zdravu ruku i sjesti. Liječnik ga prisili da ponovo legne:

– Budi miran. Zar želiš upropastiti moj posao?

Ruka mu je bila čvrsto povezana.

– Tako je nećeš moći pomicati – objasni liječnik. – Napravio sam dobar posao. Budi pažljiv i sve će biti u redu.

– Koliko dugo ćete me držati ovako?

– Oko šest tjedana. Ovisi o tome za koliko će vremena sve zacijeliti. Dakako, to ne znači da cijelo vrijeme moraš ležati. Jedan tjedan, ili tako nešto.

– Tko će to izdržati!

– Imao sam već takvih pacijenata – kimne Bloch. – Nemaju nimalo strpljenja. Bar se malo naspavaj prije nego što prekršiš moje upute.

— Ne mogu ležati četiri ili šest tjedana.

— Tko ti je za petama?

— Dolph Bannerman i njegovi prijatelji.

— Vrlo lijepo. Kad biraš neprijatelje, onda su prvoklasni, nije li tako? Je li to njegovo djelo? — on pokaže ruku.

— Mješanac što radi za njega.

— Vidim da te neću moći zadržati u krevetu, ali izgubio si prilično krvi i još si slab. Ako noćas kreneš, to će biti ravno samoubojstvu.

— Znam.

— Sjedni. Staviti ću još malo zavoja da se ponovo ne otvori kad budeš jahao, a onda ću ti dati nešto da lakše zaspiš. Redovito jedi, odmaraj se što više možeš, pazi da ne izgubiš još krvi i možda ćeš izdržati. —

Kad je završio povezivanje, liječnik doda: — Trebalo bi držati dok budeš jahao. Do vraga, to bi izdržalo i kad bi pao s konja.

— Ne namjeravam pasti, hvala!

— Ne trebaš mi zahvaljivati. Ako ti i tvoji prijatelji nastavite ovako, udobno ću živjeti do kraja života. — On mu pruži neku tekućinu. Bila je neobično goraka. — Popij sve.

— Što je to?

— Držat će te mirnim dok priroda bude obavljala svoj posao na tvojoj ruci. Mislim da bi bilo pametno da pregledam djevojku što je došla s tobom.

— Slažem se — reče Sullivanova žena. — Jadna djevojka je vrlo premorena i mokra do kože.

— Gospodo Sullivan — počne Dev dok je uzimala svjetiljku. — Toj djevojci, Becky Engels, netko mora reći. Ja nisam mogao

jer nija bila prava prilika. Možda vi možete, vi ste žena. ...

— Što?

— Otac joj je mrtav. Johnny Stark ga je ubio u Palaceu ovog popodneva.

— Oh, zaboga! — Ženine oči se rašire. Ona krene za mužem i liječnikom prema vratima mrmljajući: — Jadno dijete...

Dev se prisjetio kako je ravnodušno djevojka primila bratovu smrt. Pitao se da li će plakati za ocem.

Probudilo ga je lajanje psa. Ležao je, gledao u zabatne grede i činilo mu se kao da još spava. Čuo je topot konja što se približavao. Pitao se je li to liječnik; ovaj put na konju. Nije se čula škripa kola. Onda je začuo kako neki glas doziva nekoga iz kuće. Bio je to glas Hala Jarretta.

Podigao se podupirući se o zdravu ruku. Kad je stao na pod, u glavi mu se zavrtjelo. Počekaao je dok mu se pogled nije polako razbistrio, pa krenuo pridržavajući se za krevet. Bio je vrlo nesiguran i polako je napredovao. Pitao se zašto je tako slab. Možda je to bilo od lijeka što mu je dao liječnik. Hoće li još dugo djelovati?

On podigne kaput prebačen preko stolice. Ispod njega je bio opasač s revolverom. Bio je pun blata i neuporabljiv dok se ne očisti. Kad bi i imao vremena, ne bi ga mogao očistiti jednom rukom. Kroz zatvorena vrata su se čuli glasovi. Jarrett je već bio u kuhinji. Dev navuče čizme i prebaci kaput preko ramena, a onda polako otvori vrata.

Jarrett je stajao kraj stola, smješkajući se dok je razgovarao s gospodom Sullivan. U jed-

noj ruci mu je bio šešir, a u drugoj kitica plavog cvijeća.

— 'bro jutro, Hal — pozdravi Dev.

Jarrett se iznenadi, a onda kimne gledajući Devove poveze:

— Trebao si ići u San Francisco. Što se dogodilo?

— Indijanac Breed me slijedio od Laramieja, ali mu je puška zatajila. Je li te Bannerman poslao ovamo da završiš posao?

— Mislim da Bannerman ne zna da si ovdje. Siguran sam.

— Je li ti rekao da me želi vidjeti mrtvog?

Jarrett kimne.

— Sada?

— Zašto? Zar ti se žuri? — držeći Deva na oku, on polako spusti šešir na stol i kraj njega cvijeće. Lagano nakrivi glavu:

— Ne nosiš revolver?

— Ne.

— Čini se da ga nemaš nikad kad ti treba — progunda. Ne skidajući pogleda s Deva, raskopča opasač s revolverom i stavi ga na stol. — Do vraga, ode moj ugled. Držim ga samo zbog lijepog izgleda. — Činilo se da se ispričava.

Sullivanova žena pogleda jednog pa drugog:

— Obojica se ponašate kao par volova što se stalno bodu rogovima. Sjednite za stol i doručkujte nešto ili ću vas isprašiti metlom!

Oni je pogledaju, a onda jedan drugoga. Iznenada se Jarrettovo lice široko nasmiješi.

— Da, gospodo — on će poslušno, privuče stolac i sjedne.

Dev osjeti da mu napetost u ramenima popušta. On uzvрати osmijeh Jarrettu, a onda se poč-

ne smijati. Jarrett mu se pridruži, a i Sullivanova žena.

Ali to nikako nije bilo smiješno. Kad je došao do zrakaa, pogleda Jarretta i reče trijeznim glasom:

— Hal, Breed je pucao u Maury.

— I ja sam došao do tog zaključka. — Hal se prestane smijati.

— Zašto je to napravio?

— Zbog tebe.

— Mene?

— Ruby te vidjela kroz prozor kad si se s njom vratio iz Nasha. Nije znala zašto si se onako ponio prema njoj i zaključila je da je tome razlog ta crvenokosa djevojka — reče on. — Zato je za njom poslala Breeda da je ubije. Breed je išao za vama i kad mu se pružila prilika, pucao je. Nije trebao ni skalp, ni konja. Samo nju.

— Kako je, do vraga, Ruby mogla...?

— Ruby je zbilja naučila da ima sve što poželi.

— Mislim da Bannerman više ne želi da me dobije za nju. Kad je jučer poslao Breeda za mnom...

— To nije Dolphovo djelo. Ruby je to uradila. Ona je htjela da umreš. Čini se da si je smrtno uvrijedio. Ničeg nije bilo na svijetu što ona nije mogla dobiti dok ti nisi naišao. Najprije je mislila da je tome kriva crvenokosa, a onda te je jučer vidjela kako jašeš s drugom djevojkom. Mislim da je to za nju bilo previše. Činilo joj se da želiš svaku suknju osim nje. Nikad je nisam vidio tako bijesnu.

— Je li vidjela tko je bila ta djevojka?

— Ne znam. Samo mi je rekla da poručim Breedu da pode za

vama i da vas oboje ubije. Onda je otrčala u sobu plačući i zaključala vrata. Nije čak ni Dolpha pustila unutra. Nikad je do tad takvu, nisam vidio.

Okrenuta leđima gospođa Sullivan je nešto radila oko peći. Ako je i slušala što je bilo rečeno, nije ništa rekla dok je stavljala tanjure s jelom na stol.

Jarrett počne rezati jaja, ali se činilo da je zaokupljen drugim mislima. Iznenada je podigao pogled. Tamne oči su mu bile vrlo ozbiljne.

— Do vraga, Dev! Tako se jednostavno i mirno ovdje živjelo prije nego što si ti naišao, a sad je nastao veliki nered. Zašto ne odeš u Kaliforniju ili nekamo? Napusti Laramie i ostavi nas na miru. Ako trebaš novaca... — on se maši za džep.

— Ja još radim u Laramieju. Za Dolpha Bannermana.

— Zašto? Što ti je napravio?

— Da li ti išta znači ime Willis Siding?

— Ne, kolikq se sjećam. Gdje je to?

— U Illinoisu.

— Jesi li poznavao Dolpha dok si bio tamo?

— Ne, ali sam znao Danfortha.

— Charlie je mrtav. Ubio ga je Stark. I tebe će. Ako te on ne ubije, to će učiniti Bannerman ili možda ja. Budi pametan i nestani odavde prije nego što Dolph otkrije gdje si. — On izvuče cvjetak iz buketa i počne ga okretati među prstima, a onda ga zgnječi.

— Ako Bannerman nije znao gdje sam, zašto si onda došao ovamo?

— Htio sam posjetiti tu crvenokosu djevojku. Nisi valjda mi-

slio da tebi nosim stručak cvijeca?

— Bolje bi ti bilo da se držiš što dalje od nje.

— Nemaš pravo da to kažeš.

— Hal se okrene gospodi Sullivan: — Djevojka ima pravo odlučiti, je li tako, gospodo?

— Da, to je njeno pravo — polako će žena. — Sigurno je već budna. Pogledat ću.

Nakon nekoliko trenutaka ona se vrati. Bila je smetena:

— Gospodine Devereaux, one djevojke što je došla s vama — nema.

— Što!

— Odsuljala se dok je Maury spavala.

Dev izađe iz kuhinje. Sunce je bilo visoko odskočilo. Na zemlji su se raspoznavali tragovi malih nogu. Vodili su do štale, a onda su se nastavljala konjska kopita.

— Uzela je mog konja — promrmlja on kad se vratio. — Gospodo Sullivan, možete li mi posuditi konja?

— Muž i sin su odjahali da se pobrinu za stoku. Mislim da su uzeli oba konja, a osim toga, mislim da ste još suviše slabi da biste mogli otići.

— Moram je dovesti — on pogleda prema Jarrettu.

— Oh, ne! Ne mog konja!

Devova desna ruka stelovito posegne prema revolveru na stolu i on ga uperi u Hala. Jarrettove ruke se podignu. Obrve mu se spoje od mrštenja:

— Ne budi glup, Dev!

— Moram je dovesti natrag — reče Dev i krene prama vratima.

— Ali ne s mojim vlastitim revolverom... — čuo je Jarretta kad je zalupio vratima.

Kad je skočio na konja, pono-

vo je osjetio vrtoglavicu, ali je, na svu sreću, trajala samo trenutak. Osjetio je kako mu se vraća snaga i podbo je konja.

Bilo je lako slijediti trag u vlažnoj zemlji što se polako sušila. Djevojka je bila pojurila kasom tek kad je više nitko nije mogao vidjeti iz Sullivanove kuće, i to ravno prema farmi svoga oca. Razmišljao je o tome kako je prošlu noć tvrdoglavo odbijala da se vrati kući. A sada je išla u tom smjeru. Onda se sjetio da je zamolio gospođu Sullivan da joj kaže o očevoj smrti.

Hal je imao dobrog konja i možda bi mogao prestići djevojku. Mora je odvesti majoru Nordstadtu. Major je imao pitanja za djevojku.

Bio je došao gotovo do udoline u kojoj je bila Engelsova farma kad je ugledao djevojku. Zauzvatio se na rubu stijene. Već je ulazila u kuću. Bilo je prekasno. Pitao se što da sad učini kad iza sebe začuje šum, a onda i glas:

— Podigni ruke tako da ih mogu vidjeti, inače ću ti poslati metak u leđa.

Još jednom je pogledao prema kući, a onda podigao zdravu ruku i polako se okrenuo.

Bila su to dva vojnika.

— To je taj, je li tako, kaplare Stiles?

— Nema sumnje. Odgovara opisu.

— Osim ruke. General Jack nije ništa rekao za ruku.

— Možda ju je jučer povezao — reče Stiles.

— Možda ste uhvatili pogrešnog čovjeka — Dev će pun nađe.

— Ti si Devereaux? — reče

Stiles. — Lovac na bizone? — doda sarkastično.

Dev kimne.

— Uzmi mu revolver, McInerney.

Kad je to ovaj učinio, kaplar reče:

— Brown, ti jaši iza njega. Ako se makne, pucaj.

— Čemu sve ovo? — zapita Dev.

— General Casement želi s tobom razgovarati.

XIII

General Jack Casement sjedio je u šatoru iza svog stola i gledao kako vojnici dovode Devereauxa.

— Uхватili smo ga kraj Engelsove farme, generale — reče kaplar salutirajući.

— Neka netko pozove majora Nordstadta u moj vagon — reče general ustajući, — a ti podi sa mnom, Devereaux. Moram s tobom razgovarati.

Dok su prolazili kroz logor, Dev opazi da ga radnici neprijateljski promatraju. On zaključuje da ga sad cijeli logor smatra uzročnikom one nesreće. Kako su samo došli do toga?

Generalov vagon bio je bolje i udobnije namješten od majorova. General sjedne iza stola i pogleda Deva. On se nasloni na vrata i upita:

— Generale, za što me optužujete?

Casement upitno podigne obrve, a onda bez riječi dohvati neke papire sa stola i pruži ih Devu. Bile su to stare novine sa zaključkom istrage o nesreći u Willis Sidingu.

— Otkud je to došlo?

— Prošlu noć smo imali društvo. Neki čovjek iz Laramieja

se usput ovdje zaustavio i ostavio ovo.

– Bannerman?

General kimne.

– I tako je Bannerman odlučio da me vaši radnici linčuju.

– Zašto bi to želio?

– Major vam je sve rekao, je li tako? – Kad je Casement potvrdio, doda: – Vjerujete li u ista od toga?

– Slušam te.

Dev se makne s vrata jer se netko penjao uz stube izvana. Bio je to major Nordstadt:

– Što ti se dogodilo? – upita on gledajući ruku.

– Pogoden sam. Majore, da li znate zašto se održavao onaj sastanak direktora na koji je išao Hendon prije nego što se dogodila nesreća u Willis Sidingu?

– Sastanak je bio vrlo povjerljive prirode. Zašto?

– Nije li to, zapravo, bila istraga o nečem nepoželjnom što se događalo u korporaciji?

– Zašto? – ponovi major.

– Zato što je Dolph Bannerman bio Danforthov ortak u onoj nesreći. S njima je bio još jedan čovjek. Nije li Hendon, u vatri što je izbila, izgubio mnogo knjiga i dokumenata?

– Što, do vraga, želiš time reći, Devereaux? – Casement ustane.

– Ako je Hendon nosio u Chicago neke dokumente, onda mislim da znam što se dogodilo

– reče mu Dev. – Onako kako ja sve to povezujem, Bannerman posjeduje neke od tih papira, i to najvažnije. Umjesto da ih spali kako je trebao učiniti, on ih je, zajedno s novcem, stavio na sigurno mjesto. Od tada njima ucjenjuje Hendona. Ako

dodem do njih, objesit će Hendona, a ja ću biti čist.

Casement je sumnjičavo odmahivao glavom, a onda opet sjeo.

– Jesi li siguran u to, Dev? To je velika optužba – reče major Nordstadt mršteći se.

– Posve siguran, samo moram doći do dokaza da bih podigao optužbu.

– A što možeš reći o onome jučer? – zapita Casement.

– Što se jučer dogodilo? – reče Dev.

– Netko je pokušao zapaliti most na Grennell potoku – objasni mu major – ali su ih naši momci uspjeli spriječiti prije nego što su napravili štetu.

– Nisu bile Lakote?

– Ne Ne, bijelci. Dvojica.

– I vi ste zaključili da sam ja bio jedan od njih?

– Većina ljudi koji su vidjeli ove stare novine misli tako – odgovori Casement. – Jednog od te dvojice našli smo u šumi kraj mosta, a drugi je pobjegao.

– Taj kojega smo našli bio je mrtav – nastavi major. – Imao je metak u ledima, ali nitko od nas nije pucao. Oko rupe na kaputu bili su tragovi baruta, a tragove smo našli i na zemlji nedaleko od njega. – On uzme pištolj što je ležao na stolu. Dev zamijeti da je na dršku bilo ugravirano »A. Bannerman«.

– Tko je bio ubijeni? – zapita Dev.

– Elijah Engels. Naši ljudi su otkrili...

– Generale – upadne Dev.

– Bilo bi bolje da odmah pošaljete vojnike na Engelsovu farmu, ako nije prekasno. Možda su i žene već mrtve. Sigurno je namjeravao i njih ubiti.

Major Nordstadt otvori vrata i pozove nekoga, počne brzo davati naredbe, a onda se okrene Devu:

— Tko će ih ubiti?

— Johnny Stark.

— Mi smo zaključili da bi to mogao biti sâm Bannerman ili jedan od njegovih plaćenih ubojica.

— Mislili ste da sam to bio ja, i to zbog ovog članka u novinama i zato što sam uposlen kod Bannermana?

— Moram priznati da sam i to pomislio.

— Zašto bi Stark ubio Ligea Engelsa, a onda još i žene? — zapita major Nordstadt.

— Prošle noći je ubio Jubea. Ipak, nije to bilo planirano ubojstvo — reče Dev. — Engelsova kći je pobjegla od kuće i Jube je išao za njom sve do Palacea. Djevojka mi je rekla da je njen otac nagovarao Indijance da prave štete po pruzi, ali mi se čini da je i Stark bio umiješan u to.

— Je li Stark ubio Ligea zbog djevojke? — zapita sumnjičavo Nordstadt.

— Mislim da se bojao da će Lige, kad čuje za očevu smrt, otkriti cijelu stvar. Sad bi trebao ubiti žene iz istog razloga.

— Ne razumijem — reče Casement. — Što je s Bannermanom? On je organizirao te napade, je li tako?

— Čini mi se da nije. Mislim da je Stark to radio zajedno s Engelsom da bi naškodio Bannermanu. Htio se domoći Bannermanova bogatstva i njegove žene. Zato ga je trebao maknuti s puta. Nije ga mogao samo tako ubiti pa je htio da on bude okrivljen za ove napade na prugu. Čini se da je uzeo ovaj revol-

ver i njime ubio Ligea kako biste ga optužili za napade na prugu i ubojstvo.

Casement odmahne glavom, uzme bocu brandija, natoči i pruži ga Devu:

— Bit će najbolje da sjedneš i ispričaš mi sve ispočetka.

— Devereaux, probudi se — nečija ruka mu je bila na ramenu.

Dev otvori oči i ugleda majora Nordstadta. U majorovu vagonu je vladao polumrak.

— Što je?

— Šaljem te natrag Sullivanovima. Noah je otišao po konje. Ići ću s tobom. Ja sam mu sve ispričao — major je držao Jarrettov revolver i pružio ga Devu.

— Što se dogodilo?

— Netko dijeli viski po logoru, a ima i govorkanja. Ljudi su vrlo loše raspoređeni. Ne volim da o tome pričaju i zato je bolje da odeš iz logora.

— Bannermanov viski?

— Otkud bih ja to morao znati? Pretpostavljam. Ti možeš odmah k Sullivanovima, a ja ću doći sutra ujutro da se dogovorimo što ćemo dalje. Mislim da ću te morati poslati slijedećim vlakom u Omahu.

— Ne idem nikamo, majore. Previše sam blizu rješenju da bih sad sve ostavio. Rekao sam vam što se dogodilo. Pratim Bannermana i trebam jedino opipljiv dokaz.

— Imam veze i utjecaja. Mogu ih upotrijebiti da počne prava istraga, a sad je najvažnije da te udaljim odavde.

— Već je bila istraga — odgovori on majoru — ali sad je ona samo jedan dio svega. Ovdje je i Maury O' Neill. Ona i ja ... djelomice je i moja krivnja što je

ranjena i želim ubiti čovjeka koji je to uradio.

— Znaš li tko je to bio?

On kimne.

— Odrastao si čovjek. Sâm odluči — zamišljeno će major.

— Namjeravam ... — Dev se prekine jer su se otvorila vrata i ušao Noah Freedman.

— Doveo sam konje. Bolje je da odmah krenemo.

— Zašto? — zapita Dev.

— Proći ćemo kraj logorske straže što tiše možemo — odgovori Noah. — Bolje je da nas ne opaze, a osim toga nikad se ne zna koga sve možemo sresti na cesti. Možemo imati neprilika...

— Čuvajte se — reče im major dok su izlazili.

Išli su polako vodeći konje za sobom sve dok nisu prošli logorsku stražu, a onda su uzjahali i požurili. Bilo je lako jahati po cesti obasjanoj mjesečinom.

Kad su malo zastali da odmore, Dev će Noahu:

— Dobar si, Noah. Kad bih htio ukrasti nekoliko konja, sigurno bih tebe poveo sa sobom. Prošao si tako tiho kraj stražara kao da si Indijanac.

— Naučio sam to kad sam počeo raditi na željeznici. Znaš li da je nekad pametnije biti na vidiku nego se pokušavati sakriti da te nitko ne opazi. Držiš se normalno, kao da radiš najpošteniji posao. Iznenadit ćeš se kako ljudi obraćaju malo pažnje na čovjeka koji se tako ponaša.

Dev pomisli koliko istine ima u tome, a onda mu se misli vrate na Bannermana.

— Noah, moram doći do onih papira što ih čuva Bannerman. On zna da sam mu za petama i što god učinim moram uraditi brzo.

— Imaš li plan?

— Ne baš, ali sam razmišljao o tome. Bannerman je rekao da su na sigurnom mjestu i ako mu se išta dogodi, da će biti objelodanjeni. To znači da nisu zakopani ili nešto slično. On nije čovjek koji bi to dao nekom drugom na čuvanje. Zaključio sam da ih nosi sa sobom. Kako bi, inače, došao tako brzo do tih starih novina?

— Gdje, onda, to sve držiš?

— U svom uredu, u Palaceu. Vjerojatno u onom velikom željeznom ormaru.

— Zar se ne boji da bi mogao biti pokraden?

— Papiri su tamo sigurni kao i njegov novac, a osim toga postoje stražari. Ima Jarretta, Starka i Breeda. Čini se da je cijelo vrijeme jedan od njih u blizini. Vjerojatno smatra da je dobro osiguran.

— Sigurno i jest...

— Najteže bi bilo ući i izaći iz ureda. Ako uspijem ući, siguran sam da bih mogao otvoriti sef.

— Zar si čak i bravar? — zapita Noah.

— Naučio sam nešto malo dok sam bio u New Yorku. Ipak, nikad mi to nije bio stalan posao. Momak što me učio uhvaćen je prije nego što sam uspio završiti tečaj. Bannermanov sef je starijeg tipa i ima prilično uobičajenu bravu. Siguran sam da bih je mogao otvoriti.

— Kako namjeravaš ući u ured i izaći a da ostaneš živ?

— Kad nešto smislim, reći ću ti.

Neko vrijeme su jahali u tišini, a onda se javi Noah:

— Može se primijeniti diverzantska taktika. Pretpostavimo da se u Laramiju nešto dogodi što bi privuklo svačiju pažnju. I

Bannermanovu. Recimo da to bude požar. Znam kako je to kad se pojavi požar u tim drvenim građićima. Ljudi se jako preplaše i svi požure prema tom mjestu da bi spriječili veću nesreću. E, pa kad bi se takav požar pojavio u Laramieju, jedan bi se čovjek mogao lako neopažen uvući u Palace i doći do sefa...

— To bi moglo uspjeti — promrmlja Dev. — Do vraga, to će uspjeti!

— Ti poznaješ grad bolje od mene — reče Noah. — Gdje bismo mogli podmetnuti vatru?

— Rekao bih... čekaj... Ne želim da i ti budeš umiješan u ovo.

— Prije mnogo vremena radio sam kao kondukter na željeznici. Ne kažem da je uvijek bilo zabavno, ali često sam propustio raznorazna uzbuđenja. Nećeš valjda tražiti od staroga čovjeka kao što sam ja da propusti tako nešto?

Dev se nasmije i podbode konja:

— Idemo!

XIV

Kad su došli do periferije Laramieja, razišli su se. Zaključili su da bi bilo najbolje požar podmetnuti u jednu od zgrada koje su vlasništvo Bannermana, i zato Noah krene prema njegovoj trgovačkoj postaji. Bit će lako podmetnuti požar, a osim toga, zgrada je bila dovoljno daleko od ostalih, pa vatra neće zaprijetiti ostalim zgradama ako građani budu brzo reagirali.

Dev sjaše u sporednoj ulici što je vodila do Palacea. Čekao je na povik za uzbunu.

Iznenada se ukoči i prisloni tik uza zid zgrade iza sebe. Po-

kušava se sakriti u sjeni. Netko je dolazio. Sporedna vrata su se otvorila i čovjek krene prema dvorištu iza kuće. Dev prepoznaje mješanca Breeda. Bio je prilično pijan. Dev ga tiho zazove.

Breed smeteno pogleda prema sjeni. Dev istupi:

— Nas dvojica, imamo neriješenih računa — on će hladno.

Breed se ukočio.

— Rekao sam ti da se čuvaš. Sad te je zbilja napustila sreća — govorio je Dev.

Breed se naglo pokrene. U ruci mu se zasjao nož. Dev se okrene na jednoj nozi dok je rukom krenuo prema revolveru u opasaču. U isti tren nož mu se zabode u zavoje na prsima, ali ga zaustavi čvrsti, ljepljivi flaster. On zamahne i drškom revolvera snažno udari mješanca po vratu tako da se čulo pucanje kostiju. Breed padne, licem okrenutim prema zemlji. Nije se micao. Bio je mrtav.

Dev podigne nož što je bio iskliznuo iz Breedovih prstiju, a onda se ogrne njegovim pokrivačem. Potpuno je pokrivao zavoje na ruci. Nabije šešir dublje na oči i krene prema Grand Palaceu.

U gostionici je, kao i obično, bila gužva i činilo se da nitko ne obraća pažnju na njega. On krene prema stubama, a onda ugleda Jarretta.

Revolveraš je sjedio prekrivenih nogu na stolu što se nalazio tik uz stube. Dev nikako nije mogao proći a da ne bude zamijećen. Jarrett bi svakako opazio da on nije Breed.

Dev još više sagne glavu, dobro se umota pokrivač, okrene se, probije kroz gužvu i nasloni

na zid kraj vrata kako bi mogao lako kliznuti ako bude potrebno.

Koliko je dugo čekao? Minute su bile duge kao sati. Osjetio je napetost. Počela ga je boljeti ranjena ruka. Što se dogodilo Noahu?

A onda zvono za uzbunu počne zvoniti. Čula se galama, pucnjevi. Uzbudjenje i zbrka prošire se i po gostionici. Glazba prestane svirati. Svi pojure prema vratima. On pričekava da svi izađu. Nekolicina ostane unutra, ali i oni izvire da vide što se događa. On požuri uz stube.

Vrata Bannermanova ureda bila su otvorena. U sobi je bilo svjetlo. On zastane. Ništa se nije čulo. Soba je bila prazna. Iz pepeljare se dizao tanak dim. Očito je Bannerman žurno napustio sobu. Zbog uzbune, pretpostavljao je. On uđe i tiho za sobom zatvori vrata.

Željezni ormar se zatvarao ključem. On izvuče komad metala, gurne u bravu i prisloni uho. Napokon začuje škljocanje. Uhvati ručku i okrene je. Vrata se otvore.

On pomakne malu, tešku kutiju u kojoj je vjerojatno bio metalni novac, izvuče knjige s računima, papire i počne prekopavati po njima. Onda ugleda malu smeđu omotnicu, vezanu trakom i zapečaćenu voskom. On je otvori i počne čitati. Bila je to Bannermanova oporuka!

Ipak, činilo se da je nedavno otvarana. Vjerojatno je iz nje izvadio one stare novine sa člankom o istrazi. On rasprostire sadržaj omotnice po podu. Bile su tu još jedne stare novine, istrgnute stranice iz knjiga računa, razne bilješke i komad papira s rukopisom telegrafifi-

sta. On ga hitro uzme u ruke. Bannerman je bio spomenuo da je opisao cijeli događaj. To je bilo to. Bilo je točno opisano kako su on i Danforth dolazili do zemlje u korist Hendona, kako novac dobiven od kompanije za isplatu vlasnici zemljišta preko kojeg je prolazila pruga nije nikad stizao do ruku vlasnika zemljišta. Bila je tu čak i lista ljudi koji su time oštećeni. Među njima zapazi i Engelsovo ime. Zaokupljen time, gotovo i nije čuo šum ispred vrata. Netko je okretao kvaku.

— Dolph? — bio je to glas Ruby Bannerman. Ona spazi Deva: — Oh, Breed, mislila sam da je Dolph... Devereaux!

Ona zastane i on ustane. Ona požuri prema njemu i objesi mu se oko vrata:

— Hvala Bogu da si živ! Kad sam poslala Breeda... tako sam se bojala... mislila sam... — ona ga poljubi. On se pokušava odmaknuti, ali se ona pripije uz njega.

— Zaboga, Ruby! Nećeš valjda i Breeda! — glas Dolpha Bannermana bio je pun boli. Stajao je na vratima pognutih ramena, lica crnog od dima. Bilo je nečega umornog u njegovim očima. A onda spazi Devereauxovo lice: — Ti! — on pograbí revolver: — Ruby, makni se!

Ona spusti ruke s Devovih ramena. Ispitivački je gledala revolver u Dolphovim rukama.

— Dolph, ne razumijem...

Devovi prsti su bili na revolveru skrivenom ispod Indijančeva pokrivača. Gledajući Bannermana ravno u lice, pokušavao ga je izvući iz korica.

— On je iz Willis Sidinga — reče Dolph ženi. — Došao je da

me ubije. Je li tako, Devereaux?

Dev uspije izvući revolver.

— Dolph! — krikne Ruby, bacila se i udari Deva po ruci. Revolver opali i raznese zrcalo na zidu u komadiće. U isti tren opali i mali revolver u Dolphovoj ruci. Ruby se nagne prema Devovim grudima i podigne pogled prema njemu. Pune crvene usne joj se lagano razmaknu:

— Prokleta, lažljivo, prljavo kopile — reče ona tiho i sruši se.

Pucanj iz maloga Dolphovog revolvera bio je napravio crvenu mrlju između njenih lopatica.

Dolph je ukočeno buljio u ženu ne shvaćajući što se dogodilo, a onda padne na koljena:

— Zaboga! — mali revolver mu ispadne iz ruke, a da to nije ni zamijetio. Uhvatio je Ruby za ruku: — Ruby! — krikne on kao da je želi oživjeti. Polako je podigao njenu glavu i počeo je gladiti po kovrčavoj kosi neprestano ponavljajući njeno ime.

Dev se okrene, stavi revolver u korice, duboko uzdahne i počne skupljati razbacane papire pa ih potrpa u džepove i potrči prema stubama, ali se naglo zaustavi.

U gostionici ispod njega već je bilo ljudi. Drugi su tek ulazili. Bili su garavi. Vatru su ugasili suviše brzo.

»Prekasno« pomisli on, ali jedini put iz zgrade bio je kroz gostionicu i morao je van prije nego što se Bannerman trgne iz početnog šoka. On se dobro umota u pokrivač i krene niz stube. Desna ruka mu je bila na revolveru. Već je prolazio kroz gužvu kad kraj sebe začuje glas:

— Hej, Breed, pričekaj malo!

— on shvati da se to odnosi na njega. Bio je to Jarrettov glas.

On se ohrabrio i podigne pogled baš kad je Hal stao pred njega. Oči im se sretoše.

— Oh! — progunda Hal osjetivši cijev revolvera uperenu u svoj želudac.

— Tiho ili ću ti ovim izvaditi utrobu — Dev će tvrdo.

Hal ga radoznalo pogleda. Njegovo dječjačko lice nije bilo nimalo prestrašeno.

— Da mi je samo znati što sad izводиš? — reče on.

— Ne igram se — Dev će kruto. — Ako budem morao, ubit ću te! Okreni se i podi prema vratima, ispred mene!

Jarrett je bio pomalo zbunjen. Polako se okrene, a onda skoči tako da se cijev Devova revolvera našla po strani i on ga tijelom uspije skrenuti prema ranjenoj Devovoj ruci.

Dev posrne boreći se s neizdrživom boli u ruci, a onda osjeti kako mu Hal stiska zglobove ruke u kojoj je bio revolver. U dijelicu sekunde revolver se našao u Halovim rukama. Sve se to zbilo tako brzo da nitko naokolo nije ništa zamijetio.

— Pun mi je želudac tih tvojih igara — reče Jarrett tiho. — Što si radio gore na katu u toj odjeći? Gdje je Breed?

— Mrtav je.

— Pa, baš mi i nije žao. Hajdemo u moju sobu, gdje možemo razgovarati na miru — on lagano upre cijev revolvera u Devov trbuh: — Kao što si rekao, samo se polako okreni i podi ispred mene.

Spuštene glave Dev krene prema stubama. Igrao se i izgrubio — Jarrett je bio Bannermanov čovjek. Bannerman će za

nekoliko trenutaka izaći iz svog ureda...

Jarrett je još govorio:

— Ne znam što ti, do vraga, misliš... — riječi mu prekine revolverski pucanj. On zbunjeno pogleda prema vrhu stuba, a onda potrči požurujući Deva revolverom. U hodniku se osjećao miris dima što je izlazio iz Bannermanove sobe.

Dolph Bannerman je ležao s glavom na Rubinim grudima. Oko rane na sljepoočici bili su tragovi baruta, a iz malog revolvera u njegovoj ruci izlazio je dim.

— Ruby? — Jarrett se sagne i pogladi je po licu. — Mrtva je — promrmlja on i pogleda Deva kao da ne vjeruje; a onda se okrene prema Bannermanu, pažljivo mu izvuče revolver iz ruke i drugom rukom mu sklopi oči.

Dev je zbunjeno stajao. Znao je da je sad jedinstvena prilika da pobjegne od iznenađenog Jarretta, ali nije se mogao pomaknuti. Jarrett podigne pogled i tiho upita:

— Što se dogodilo?

Dev mu ukratko ispriča i na kraju reče:

— Kunem ti se da je Ruby slučajno ubijena. Pokušala me je zaustaviti, ali je metak namijenjen meni pogodio nju.

— Bila je zbilja lijepa žena — reče on hrapavim glasom.

— Slušaj Hal, ja...

— Nemoj govoriti — progundao on i ponovo pogleda Ruby.

— To se jednog dana moralo dogoditi. Slučajno se dogodilo da si ti bio uzrok tome. Sad ti neka bude — nije podigao pogled. — Dobio si ono što si tražio.

Dev krene prema vratima, ali se naglo zaustavi. Na hodniku je bio čovjek. Išao je prema uredu. Bio je to Johnny Stark. Dev se maši revolvera, ali Hal ga je već držao u ruci.

— Hej, Hal, što se događa? Učinilo mi se da sam čuo... — Stark stane i pogleda nepomičnog tijela: — Prokletstvo — iznenađeno će on, a onda zapita Jarreta: — Oboje mrtvi?

Hal kimne.

— Kako?

— Pucao je u nju, a onda u sebe.

Ugao Starkovih usta se iskri- vi u ružan, samozadovoljni smiješak:

— Pretpostavljam da mu je, najzad, želudac bio pun njenog ljubakanja — on ponovo pogleda tijela odmahujući glavom, a onda mu pogled skrene na otvoren sef. Stajao je neko vrijeme zamišljen, a onda se ponovo okrene Jarrettu: — Znaš, Jarrett, sad kad su oboje mrtvi, nema tko voditi njihov posao, osim ako netko jednostavno ne preuzme sve na sebe.

Jarrett se nije pomakao. Činilo se da ga uopće nije čuo.

— Nadam se da ti to ne namjeravaš — doda Stark.

— Ja? — Hal će ravnodušno.

— Ne, ti ne bi. Je li tako? — promrmlja Stark očito zadovoljan. — Ti jedino želiš da netko misli umjesto tebe i da ti plaća račune. Pretpostavljam da vriediš toliko. Razumiješ što ti hoću reći? Od sada ćeš od mene dobivati naređenja.

Jarrett ga je još promatrao, ali ništa nije odgovorio.

Stark se okrene Devu:

— Breed, mislim da bi ti... — sad je tek vidio lice što se skri-

valo ispod mješančeva šešira, pa se maši revolveta smješkajući se: — Pa, Devereaux...

Dev se baci istog trenutka kad je odjeknuo pucanj. Metak mu je prozujao kraj lica. Sad je bio iza stola. On brzo izvadi nož što mu je bio zataknut u čizmu i baci ga istog trena kad je odjeknuo drugi pucanj. Stark se trgne, više iznenađen nego ranjen, iako mu je iz rebara curila krv.

Dev osjeti oštar bol. Bio je ranjen. Ne — bila je to slomljena ruka.

— Stani, Johnny — čuo je Halov glas. Još je klečao kraj nepomičnih tijela, ali sada s revolverom uperenim u Starka. On zbunjeno podigne ruke.

— Jesi li pri zdravoj pameti, Hal? Znaš da ne možeš sve ovo voditi sâm. Ja ću se pobrinuti umjesto tebe, a ti ćeš dobiti pošten dio.

Jarrett je izgledao kao da ga je netko pljusnuo. Mahnuo je revolverom prema Devu:

— Zar nemaš ponosa, Johnny? Polako spusti taj revolver na pod.

Stark ga poslušao, a kad se ispravio, još više podigne ruke.

— Dev — reče Hal i polako spusti svoj revolver, a onda ga gurne prema Devereauxu. On ga brzo zgrabi, gotovo istovremeno dok se Stark saginjao da

uzme svoj. Dev opali i ponovo osjeti oštru bol u ranjenoj ruci. Kroz dim je vidio plamen iz Starkova revolvera. Nije bio svjestan kad je ponovo pritisnuo okidač, ali ponovo osjeti trzaj u ruci. Vidio je kako Stark pada. Vidio je da se više ne miče. I on sâm je ležao na podu. Ponovo ozlijeđeno rame još ga je više boljelo. Odjednom se osjeti vrlo umornim.

— Devereaux? — čuo je Jarrettov glas. Dev se teškom mukom pomakne i podigne ruku. — Stark je mrtav — reče Hal. — Najzad mu je netko došao glave. Nema više lažnog ponosa i slave. Daj mi moj revolver. Jesi li siguran da ti je dobro?

Dev kimne i pokuša ustati.

— Tako je već bolje — reče Hal i pomogne mu da stane na noge, a onda doda: — Ti si običan glupan, ali obećao sam onoj crvenokosoj da ću te dovesti — živa.

— Ona je htjela da joj to obećaš? — zapita Dev teturajući.

— Da.

Bol u ramenu mu je popuštao, a vid se počeo bistriti. On uzvрати Jarrettu smiješak. Osjećao je kako mu se vraća snaga. Kad je pošao prema vratima, okrene se prema Jarrettu.

— Ideš li sa mnom? Netko mi mora biti kum na vjenčanju.

KRAJ

U PRIPREMI

G. F. Unger:
Ledena oluja

Humorističko -kriminalistički strip

ALAN FORD



SVAKIH 14 DANA
ALAN FORD
SVAKIH 14 DANA

